

LIETUVIAI PASAULYJE

ARGENTINA

Visos eilės Argentinos lietuvių organizacijų pirmininkai, pasirodo, yra gimę Argentinoje. Argentinoj gimęs yra Dr. J. Basanavičiaus vardo Argentinos Lietuvių Centro pirmininkas L.J. Mičiūdas, Lietuvai išlaisvinti Centro Argentinoje pirmininkas Z. Juknevičius, seniausios Kordobos Lietuvių Draugijos "Neptūnas" pirmininkas A. Magila. Susivienijimo Argentinoje senkretorė O. Zeižytė ir ilgametis išdėninkas J. Sutinis, Lietuvių Centro sekretorė B. Petrauskaitė, taip pat visa eilė "Nemuno" ir "Mindaugo" valdybos narių.

ITALIJA

Pamaldos už Lietuvą.

Kovo 4 d. Romoje Santa Maria Magiore bazilikoje prie popiežiaus altoriaus buvo atlaikytos pamaldos už persekiojamą Lietuvą. Jos buvo suruoštos Accademia Mariana Internationalis vadovybės, Romos LB valdybos ir Sv. Kazimiero kolegijos vadovybės pastangomis. Pamaldas atlaikė Sv. Sosto nuncijus Lietuvai arkiv. Luigi Centoz. Dalyvavo lenkų arkiv. Gawlina, ukrainiečių arkiv. Bučko, vysk. Padolskis, Accademia Mariana Internationalis pirm. Carlo Balio, popiežinių tautinių kolegijų rektoriai ir visa eilė kt. įžymių žmonių, 18 komunistų pavergtų tautų atstovai, eilė italų Lietuvos draugų ir visa Romos lietuvių bendruomenė. Min. Girdvainiui atstovavo St. Lozoraitis jr. sv. Kazimiero kolegijoj prof. Z. Ivinskis skaitė paskaitą apie Sv. Kazimierą naujų dokumentų šviesoje. Kolegijos choras sugiedojo keletą lietuviškų religinės muzikos dalykų. Ta proga galima pažymėti, kad vienas kunigas neprasidėjo Afrikos, sužinojęs, jog Romoje yra lietuviška Sv. Kazimiero koplyčia, pasprašė joje atlaikyti pamaldas, kadangi ir jo vardas yra taip pat Kazimieras. Jam asistavo vienas klierikas neprasidėjo ir kitas — kinas. Šias iškilmes plačiai aprašė Vatikano laikraštis "L'Osservatore Romano", taip pat dienraščiai "Il Quotidiano" ir "Il Popolo".

Kovo 4 d. didžiausias Romos dienraštis ir valdžios oficiozas "Il Messaggero" įsidėjo prof. Giovannio Necco 260 eil. straipsnį "Bėgimas nuo Baltijos", kuriame aprašo Sovietų invaziją Lietuvoje ir savo nuotakas tuo metu.

Siemet Vasario 16 d. minėjimo atgarsiai

pasklido plačiai po visą Italiją. Romos LB valdyba dar vis tebegeuna sveikinimų ir linkėjimų iš daugelio Italijos žymių žmonių. Ta proga buvo vieno iš jų taip pareikšta: "Jūs, lietuviai, geriausiai iš visų pavergtųjų tautų užsirekomenduojate savo kultūringumu ir veikla. Tokių minėjimų Romoje dar nė viena tauta, net ir laisva, nėra suruošusi ir sutraukusi tiek žymios italų visuomenės."

Ta proga galima pažymėti dar šį dalyką: vasario 26d. Italijos senate, svarstant naujo Italijos ministrių kabineto programą, krikščionių demokratų senatorius Magri, atsakydamas į komunisto Serenio kvietimą parodyti tautinį solidarumą pareiškė:

"Kodėl jūs, komunistai, neparodėte jokio solidarumo mosto pagrobtoms tautoms ir net taip, kaip Lietuva, svetimųjų jėgos ir brutalaus niokojamoms,

nei Berlyno sukilusiems darbininkams, kodėl neparodėte jokio protesto ženklo toms radijo stotims, kurios sistematingai niekina mūsų tėvynę? (Didžiausi plojimai. Komunistai pamėlynavę visi

LIETUVIŲ ŠEIMOS KELIAS Į LAISVĘ

Vienai lietuvių šeimai pavyko pereiti metų lapkričio mėn. išsprukti iš "už geležinės uždangos" į laisvąjį vakarų Berlyną. Suprantama, kad tos šeimos vardų ir sudėties neminėsime. Pabėgimo kelias buvo ilgas ir sunkus. Rusams užimant Lietuvą 1944 m. ji pabėgo į Vokietiją, apsigyveno viename Pomeranijos kaime ir karo pabaigoje pateko į rusų rankas.

Su kitais lietuviais, ji buvo rusų aptikta, ilgai tardoma, o 1947 m. liepos mėn. atėmus lietuviškus dokumentus, paimta į transportą Rusijon. Iš transporto jai pavyko pabėgti, o iš Pomeranijos kartu su vokiečiais būti išgabentai į rusų valdomą Vokietijos zoną, kur, pasivadinę netikromis pavardėmis, išgyveno iki didžiojo valymo po Berlyno sukilimo.

Nuėjusdama, kad valymo metu negalės įrodyti savo vokiškumo ir pateks į

kartu šaukia. Girdėti tik komunisto senat. Ottavio Pastore balsas: "Lietuvių masės buvo išlaisvintos, bet ne pavergtos Sov. Sąjungos". Senat. Margi į tai atsikirtė: "Taip tvirtina Maskva ir jūs, komunistai. Bet tiesa visai ką kitą rodo — ir tai žino visas kultūringas pasaulis."

JUNGT. AMERIKOS VALSTYBES

Lietuviai dailininkai Amerikoje. Aleksandra Kašubienė — Fledžinskaitė vykusiai reprezentuoja lietuvių meną New Yorko Museum of National History suruoštoje JAV keramikų parodoje. Čia yra išstatyti du jos keraminės tapybos darbai: "Lietuviška pasaka" ir "Sv. Jurgis".

Vytautas K. Jonynas

bene pirmasis lietuvių menininkas, pakviestas JAV universiteto suruošti savo darbų parodą. Maine valstyb. un-to meno fakulteto dekanas Vincent A. Portland, pastebėjęs ir išskyręs V.K. Jonyno darbus, vykstančioje dailės parodoje Portland, Me., kreipėsi į šį lietuvių menininką, šiuo metu gyvenantį New Yorko didmiestyje ir profesoriaujantį vienoje meno mokykloje, kad "būtų laimingas", jei V.K. Jonynas sutiktų jo un-te suruošti vien savo "very unusual and outstanding technique" darbų parodą. Susitarta, jog paroda bus atidaryta visą lapkričio mėnesį. Vasario mėn. pradžioje V.K. Jonynas dalyvavo 7 įvairiose JAV vykstančiose meno parodose.

Ir didžioji New Yorko spauda gražiai atsiliepė apie Vyt. Maželio foto darbus.

Jis jau suruošė 3 foto parodas. Dabar Vyt. Maželis ruošiasi apkelti visą Ameriką ir padaryti fotoportretus visų žymesniųjų mūsų kultūrininkų.

* Fordhamo un-tas mūs tautiečiui inž. Al. Vaitiekūniui suteikė inž. dr. laipsnį o jo disertacija angliškai spausdinama specialiaame žurnale. Pats dėsto un-te.

Lietuvos sienų reikalai JAV-se yra paruoštas naujas žemėlapis su paaiškinimais ir reikalingais sienų įrodymais.

KOLUMBIJA

Kolumbijos LB Medellino apylinkės nariai

Vasario 16 d. šventės proga atsiųstame savo sveikinime VLIKui ir jo Vykd. Tarybai linki testį darniai ir nepalaužiamą kovą, vedančią į galutinę pergalę — išlaisvinimą mūsų visų brangios tėvynės. Sveikinime pažymima: "Mes jungiamės dvasia ir darbais į Jūsų vedamą kovą, kuri vienintelė apjungia įvairių įsitikinimų bei politinių nusistatymų žmones. Tas Jūs susiklausymas ir susitarimas mus tikrai džiugina. Jūs, stovį mūsų tautos idealų sargyboje, esate geriausias vadovas mūsų politinėje kovoje už atstatymą mūsų visų Nepriklausomos Valstybės, ir tai mus įprasmina įtempti visas savo jėgas tiems darbams, kurie veda į greitesnį mūsų tautos ašarų ir kančių sumažinimą bei galutinį krašto iš raudonojo komunistinio siaubo išlaisvinimą!" Valdybos vardu pasirašė J. Totoraitis ir P. Buračas.

PRANCŪZIJA

Paryžius paminėjo Milašų.

Š.m. kovo 2 d. suėjo 15 metų, kai Fontenaibleau mirė poetas O.V.L. Milašius, atstovavęs Lietuvai Paryžiuje nuo 1919 ligi 1926 metų. Šios sukakties proga Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje nariai ir Prancūzijos LB valdyba surengė Lietuvių koplytėlėje pamaldas, kurias atlaikė Dr. kun. F. Jucevičius. Jų metu grojo smuik. S. Užpuolevičius.

nelaimę, šeima pabėgo į vakarų Berlyną, prisipažino vokiečių įstaugose, kad yra lietuviai ir gyveno svetima pavardė, tuo tarpu stovykloje gavo skurdžią pastogę ir valgi.

SKAUTŲ TALKA VASARIO GIMNAZIJOS NAMAMS

JAV ypatingai veikliai remia Gimnazijos Namų vaju skautai ir skautės. Skautų Seserijos "Gabijs" Tuntas Detroit, vadovaujamas sktn. Kodatienės, sutelkė Gimnazijos Namams jau antrą 250 dol. auką, kurią sudaro Tautos Himno minėjimo vakaras, atliktas talkininkaujant "Baltijos" Vietininkijos skautams ir pavienios aukos. Tunto įnašas jau siekia 500 dol.

GERA NUOTAIKA YRA DIDŽIAUSIA PASAULYJE DORYBĖ.

KOMPLIKUOTA PADĖTIS EGIPTE

Anglijos užs. reikalų ministeris Edenas parlamente pranešė, kad su Egipto vyriausybe nutrauktos visos derybos dėl Suezio kanalo. Jos galėsiančios būti atnaujintos tik tada, kai Egipto vyriausybė įves kanalo zonoje tvarką. Kaip žinoma, pastarųjų savaitių laikotarpyje buvo užmušta keli anglų kariai, keli dingo be žinios. Tai įvykdė egiptiečių partizanai.

Egipto prez. gen. Naguib, atsakydamas į šį Edeno pareiškimą, pasakė, kad Egiptas gali kalbėtis su angliais tik tada, kai Sueso kanalas pereis pilnon Egipto nuosavybėn. Atseit, nė iš vienos pusės nėra noro kalbėtis, nes praėjus parodė, kad abiejų pusių pažiūros nesuderinamos.

"Daily Telegraph" Cairo korespondentas rašo, kad Naguib padėtis yra gana silpna ir kad karininkų junta, kuri faktinai valdo Egiptą, neturi visuomenėje jokio pritarimo. Pats gen. Naguib, ieškodamas atramos, pareiškė,

STUTTGART.

Gražioje Baden — Wuerttembergo sostinėje ir jos apylinkėse gyvena apie 300 lietuvių, kurie yra susiorganizavę į PLB Stuttgarto apylinkę. Dabartinę apylinkės valdybą sudaro: M. Jauniškis, inž. L. Prosinškis, S. Sukys, A. Plėnys ir M. Mileris. Maža lietuvių dalis, išimtinai tik jauni ir sveiki žmonės užsidirba sau pragyvenimą. Daugumas gi, būdami ligonys, invalidai, įvairūs paliegaliai, vaikai ir seneliai, pragyventi turi iš pašalpų, kurios kaip sakoma, yra per didelės, kad mirti ir per mažos, kad gyventi. Ypatingai sunkioji padėty yra skaitlingos šeimos. Čia yra šeimų, susidedančių iš 8, 9 ar net 10 asmenų. Nors BALFO parama yra reikšminga, bet jos toli gražu nepakanka vargū sumažinti. Būtų labai svarbu, jei paramai papildyt atirasų kitų šaltinių.

Be materialinių sunkumų, likusieji kenčia taip pat didelį dvasinį skurdą. Neliko čia nei chorų, nei ansamblių, nei dainininkų, nei kitų mėninių pajėgų, kas galėtų nors kiek lietuvių dvasią praskaidrinti. Retas kas gali ir knygą nusipirkti. Rūpinantis nors kiek spragą užpildyti ir sustabdyti vykstantį nutautėjimo procesą, daromi susirinkimai, minėjimai, jaunimo ir vaikų sueigos ir pan. Praėjusiais metais pradėta organizuoti apylinkės biblioteka, kurioj jau yra suaukoti bei sudovanoti 340 lietuviškų knygų. Šias knygas bibliotekai padovanojo organizacijos, leidyklos ir pavieniai asmenys. Didžiausia parama gauta iš VLIKo Lietuvių Išlaisvimo Tarnybos, leidyklos Terra, Pr. Gudo Chicagoje ir kt. Biblioteka yra vienas šviesiausių pragiedrulių mūsų tremties gyvenime. Knygos yra labai noriai skaitomos, bet, deja, jų dar yra permaža.

Antras pragiedrulis — valdybos rūpesčiu įsteigta vargo mokykla, kurią lanko keliolika mokinių. Dalis vaikų nebemoka savo gimtosios kalbos, tačiau lankydamiesi mokyklą, ją greit prisimena. Orui atšilus ir dienoms pailgėjus, mokinių skaičius keliais padidės.

Valdyba turi eilę kitų gražių sumanymų lietuvių išlaikyti, bet jai tenka susidurti su įvairiais sunkumais, kurių svarbiausias — lėšų trūkumas.

Ji būtų labai dėkinga visiems, kas knygomis, pinigais ar kitomis gėrybėmis paremtų jos dirbamą lietuvių išlaisvimo darbą, lietuvių kultūrinimo ir savitarpinės pagalbos darbą.

Adresas: Litauisches Komitee, Stuttgart — Bad Cannstatt, Stinhaldestr. 153. W. Germany.

jog jis nė nemanaš pasilikti "ndolatinu" prezidentu ir kad artimiausiu laiku noris perduoti Egipto vairą į liaudies rankas, atseit, paskelbti laisvus parlamento rinkimus. Visas tik reikalas, jog nei jis pats nei jo draugai nežina, kaip prie tų rinkimų prieiti.

Sovietų gi vyriausybė per savo ambasadorių pranešė Egipto vyriausybei, jog ji laikanti USA ir Britanijos organizuojamą Vidurinių Rytų gynybos paklą nukreiptą prieš Sovietų Rusiją ir kad Egipto dalyvavimas tame pakte reikštų jo nedraugiškumą Rusijai. Egipto užs. reikalų ministeris po to vizito pranešė USA ambasadoriui, jog Egiptas yra priešingas organizuojamam Vidurinių Rytų Gynybos pakliui.

Tagi, Egipte kryžiuojasi Vakarų ir Rytų interesai, dėl to ir Egipto vyriausybei sunku išlikti tvirtai.

MOTINOS DIENAI ARTEJANT

Netenka aiškint, kad mūsų tauta išgyvena didžiausią istorijos eigoj pavojų. Tėvynėje ji yra be atodairos naikinama bolševikų teroro ir rusifikacijos, o emigracijoje — nutautėjimo. Jai apsaugot nuo sunaikinimo tenka griebtis visų galimų priemonių. Viena tokių priemonių būtų —

nors retkarčiais suteikt varge esančioms gausingoms šeimoms efektyvesnę paramą.

Kaip ten bebūtų, bet skaitlingos šeimos, ypač Vokietijoje, kenčia didžiausį skurdą. Pvz. Stuttgarte apyl. yra šeimų, susidedančių nuo 6 iki 10 asmenų, nebeskaitant mažesnių. Koks ten yra skurdas težino tų šeimų nariai ir tie, kurie jų gyvenimą nuolat mato. Tad į tokias šeimas, vien žmoniškumo ir tautinio solidarumo jausmų vedini, turėtume atkreipti didesnę dėmesį, nei iki šiol.

Artinasi motinos diena. Tai bus geriausia proga pareikšt tokių šeimų motinoms pagarbą ir suteikt joms paramą. Kad ir nedidelė parama motinai būtų didelis moralinis pastiprinimas grumiantis dėl duonos kąsnio savo pablyškusiems, nedamaitintiems vaikams. Tada būtų paskatinimas ir kitoms motinoms nevengt skaitlingos šeimos, nes jos matytų, kad savo tautiečių nėra paliekamos vienos savo likimui. Be abejo, parama turėtų būti duodama tik toms motinoms, kurios auklėja savo vaikus lietuviškoje dvasioje.

Šiuo reikalu labiausiai tikėtų susirūpint moterims ir jų organizacijoms. Jos geriausiai supranta kas yra motinai vaikas ir jos nėra mažesnės patriotės už vyrus, kad joms nerūpėtų mūsų tautos likimas.

M.B.L.

LIETUVIAI "TARPTAUTINES TIKSLIŲ IR HUMANITARINIŲ MOKSLŲ LAISVOSIOS AKADEMIJOS" NARIAI

Šios akademijos taryboje lietuviams mokslininkams nuo pat akademijos įsikūrimo dienos atstovauja prof. J. Baltrušaitis, Akademijos nariai dabar yra šie lietuviai mokslininkai: prof. J. Balys, M. Biržiška, A. Damašis, J. Gravrokas, Z. Ivinskis, P. Jucaitis, J. Kaminskas, S. Kolupaila, V. Krėvė — Mickevičius, A. Maceina, V. Maciūnas, K. Pakštas, J. Puzinas, A. Salys, Pr. Skardžius, A. Vasiliauskas ir J. Vėbra. Akademijos nariais yra taip pat pakviesti keli Lietuvos diplomatai, būtent: LDS S. Lozoraitis, Lietuvos atstovas Paryžiuje Dr. S. Bačkis ir LLK pirm. V. Sidzikauskas.

Pure Crepe Rubber Sole - Inbuilt Foam Sponge Insole

THE RAGE IN AMERICA!
MEN'S SPORTS
BOOSTER
OXFORDS

● MAROON
● NAVY
● BROWN
● WHITE

Sensational Value!
ONLY

Tik 19'11

GAUNAMA TIK
EZYWALKIN Ltd. KRAUTUVĖSE

Size 5 to 11

PAVIRGTOJE TĖVYNEJE

KELNES PIRKS SIEMET, O SVARKĄ KITAMET

Saločių kolūkis (Pasvalio rajone) 1953 metais tapo "milijonierium": surinko 1.014.000 rublių pajamų. Bet... iš atskaitinio susirinkimo matyti, kad jame dalyvavo daugiau kaip 500 to kolūkio narių (o susirinkime negi visi dalyvavo). Taigi, jei kolūkis per metus būtų net jokių išlaidų neturėjęs, tai iš to milijono pajamų kiekvienam tektų tik po nepilnus 2.000 rublių (už kuriuos būtų galima nusipirkti švarkas, kelnės ir šokie tokie batai). Atsikačius visas metines išlaidas, "milijonieriams" už metų darbą liks tik... kelnės ir gal batai, bet švarką reiks uždirbti kitais metais.

DOMOS LAISKAI IS LIETUVOS

Juos paskelbė "Laisvė" vasario 10 ir 11 d.d. Laiškus gavo pats P. Solomskas iš savo giminaitės, gyvenančios Lapeleonių kaime, Stakliškių valsčiuje.

Pirmame laiške Damė Mickevičienė be kita ko rašo:

"Mes neužilgo gausime atlyginimą grūdais už savo darbdienius; jau baigia kultū..."

Laiškas rašytas sausio 9 dieną. Vadinasi, iki to laiko javai dar neiškulti. Sakykite, kuris tvarkingas ūkininkas laukdavo tiek ilgai nekūles ir peles grūdais maitino? Ir didžiausi tinginiai spėdavo iki žiemos iškulti.

O svarbiausia, jie dar laukia atlyginimo už pernai dirbtą darbą. Ką sakytumėte, jei čia Australijoje kapitalistai pradėtų darbininkams mokėti atlyginimą po metų? "Darbininkų rojuje" jau taip daroma. Jei Maskvos pakalikų norai išsipildytų, tai ir čia taip būtų.

Antrame laiške rašoma:
"Dėde, ar negalėtum prisiųsti man sieninį kalendorių su paveikslais, tokių, kaip seniau atsiųsdavai mano tėvui ir kitiems. Mes norime ant vasaros papuošti savo butą".

Mat, Mickevičienė rašo atsiremontavusi namą, bet, matyti, neturi kuo sienų išlipdyti, tai ir prašo dėdės iš Amerikos atsiųsti kalendorių su paveikslais, kuriais ji galės papuošti sienas.

Tikrai, Lietuvoje taip darė prieš kelias dešimtis metų, bet nepriklausomoji Lietuvoj sienas arba dažė arba pirkto krautuvėjam tam reikalui pagamintų popierių ir jais lipdė. Dabar tokio popieriaus negali gauti, tai prašo kalendorių su paveikslais.

Tikrai, juoktis reikėtų, jei nebūtų taip liūdna. Koks neturtas ten turi būti!

SIS TAS APIE KAUNĄ

Kauno geležinkelio stotis dabar ardesnė ir aukštesnė. Gatvių vardai pakeisti: Vytauto prospektas dabar Lenino gatvė, Kęstučio — dabar Gorkio, Kanto — dabar Majakovskio, Juozapavičiaus prospektas dabar V. Kapsuko, Putvinskio — S. Neries, Laisvės Alėja — dabar Stalino, ir t. t.

Mieste elektros stotis sugriauta, elektrą duoda iš Petrašiūnų, kuriuose veikia popieriaus, bituko, turbinų fabrikai.

Karo muziejuje sukrauti miesto muziejaus eksponatai ir įvairūs meno kūriniai. Senųjų karo muziejaus eksponatų nėra. Nežinomo kareivio kapas aplėistas.

"Tilkos" saldainių fabrikas pavadintas K. Požėlos vardu, Metalų — Greifenbergerio, Volfio alaus darykla — "Raudonosios Pašvaistės" vardu.

Į Viliampolę tiltas medinis, į Aleks-

ta gelžbetoninis, į Panemunę kabantis lieptas dviem praeiti.

Iš bažnyčių uždaryta šv. Trejybės, jėzuitų ir lenkų, zaliakalnio Priskėlimo naujojo bažnyčioj įrengtas baldų dirbtuvės sandėlis. Buvusioj prezidentūroj dabar saugumo kariuomenės kareivinės.

Gatvės duobėtos, jokios statybos. Miestas susiskirstytas į 4 rajonus: Lenino — Senamiestis, Stalino — miesto vidurys, K. Požėlos — Panemunė ir Šančiai, ir Viliampolės.

Kaunas lietuviškiausias iš visų miestų, nes lenkų čia labai maža. Kiek daugiau yra žydų.

KAS KĄ VEIKIA LIETUVOJE

* Grožinės literatūros leidyklos redaktorius yra J. Tornau.

* Šiaulių teatro režisoriaus yra J. Seinas.

* Klaipėdoj yra Gogolio gatvė.

* Viena iš Vilniaus operos solisčių yra Birutė Leonaitė.

* Vilniaus radiofono pianistė yra N. Dukstulskaitė, Kauno radiofone buvusi tose pareigose nuo 1927 m.

* Mažeikių muziejaus vedėju yra Jonas Baranauskas.

* Vilniaus Vito vardo kailių siuvimo fabriko Vilniuje vyriausias inžinierius Vladas Jurgutis.

* Klaipėdos celiuliozės fabriko chorui vadovauja Koninchinas.

* Klaipėdos "Gulbės" tekstilės fabriko darbininkų grupė pasiūsta į Rygą praktikuotis balinimo ir dažymo. Jų tarpe yra Jurgaitis ir Mačiulskis.

* Krakių, Dotnuvos rajono "Aušros" kolūkio agronomas Adolfas Vyšniauskas.

* Vilniaus gelež. prekių stoties vyriausias kasininkas Česlovas Mikalauskas.

* Materialinio — techninio tikimo valdybos viršininko pavaduotojas Viktoras Salkauskas.

* Tytuvėnų rajono "Kelias į laisvę" kolūkio agronomas Vaclovas Averka.

* Vilniuje pastatytos didžiulės pienenės vyr. mechanikas Romualdas Kudokas, gamybos vedėjas inž. technologas Mykolas Malinauskas, jo pagelbininkai Aldona Griškevičytė, Kazlauskaitė ir kt.

* Panevėžy priešrinkim. agitacijoje pasizymėję mokytojai: Ceponavičius, Sidlauskas ir Vaitkevičius.

* Rinkiminė komisija tautybių rinkimams: pirmininkas L.M. Akad. pirm. Juozas Matulis, jo pavad. M. Kaunaitė, kompartijos centro k. moterų skyriaus vedėja, sekret. Ilčiukas, nariai — Jonas Grigonis, komjaunimo veikėjas, Kazė Jankauskaitė, Jonas Neverdauskas, Vacys Reimeris tarybinis rašytojas, kompoz. Jureliūnas ir t. t.

* Vilniaus kompartijos pirm. sekretorius Marijonas, Bohdano S., Kieniewicz.

LEIDZIA BRAZILIJOS LIETUVIŲ VADOVĄ

"Žinių" redakcija ir leidėjai, tautiečių nuolat raginami, studijuoja būdus ir galimybes išleisti Brazilijos Lietuvių Vadovą. Tai būtų didelė, kokių 300 puslapių knyga. Joje tilptų svarbesnių Brazilijos lietuvių gyvenimo momentų aprašymai, trumpa tautiskai kultūrinės veiklos apžvalga. Turėtų būti lietuvių amatininkų, pramonininkų, prekybininkų, kitų įvairių biznierių ir darbininkų skyriai. Trumpai sakant, tas vadovas turėtų nurodyti, kas kur gyvena ir ką dirba.

KONKREČIOS ŽINIOS APIE IŠTREMTOUSIUS, KALINAMUS IR MIRUSIUS LIETUVIUS

Jų tikslumą sunku patikrinti, nes daugumas grįžusiųjų, būdami nelietuviai ir nemanydami, kad, kada nors grįžę savo tėvynėn, galės vėl sutikti lietuvių, ypač svetimos jiems kalbos pavardės yra savo atmintyje sunkiai išsilaike. Bet kiti iš jų, dažnai bendraudami su lietuviomis, ir patys su laiku išmoko palyginti neblogai lietuviškai. Jokių rašytinių dokumentų jiems nebuvo galima turėti ar parsivežti į Vakarų. Pagaliau daug kur jų bendro likimo draugai buvo šaukiami ne pavardėmis, bet daugiausia lietuviškais vardais. Tad jie šiuos ir žino. Tačiau vien to dar nepakanka nustatyti jų asmens autentiškumui. Dėl šios ir dėl kai kurių kitų priežasčių į gautus iš jų duomenis reikia žiūrėti labai atsargiai.

Pasirėmus grįžusiųjų teigimais ar jų parašytais atsakymais, tiek galima pažymėti, kad pvz. 1949 metais į Rusiją buvo išstremtas karo belaisvis apie 50 metų lietuvis Morkys, o 1949 m. vasario mėn. išstremtas į Vorkutą apie 50 metų turėjęs kitas lietuvis, Norkus. Tavo stovykloje, už Uralo, buvo laikomi šie lietuviai: 1. Adolfas Šipulytis iš šiaulių apie 30 m. amžiaus; 2. Vincas Grybas, 38 m., iš šiaulių; 3. Vyt. Butkus 23 m., iš Kauno; 4. Stasys Valickas, 24 m., iš Rietavo; 5. Balys Griškėtas, 23 m., iš šiaulių; 6. Vyt. Naruševičius, 27 m., kilimo vietovės grįžusis neatsimena; 7. Albertas Brunevičius, 28 m., iš Pagėgių; 8. Vincas Bonaitis, 31 m.; 9. Jonas Bronaitis, 27 m., iš Kauno; 10. kun. Grubliauskas, 42 m., iš Kauno; 11. Pranas Raukas, 31 m., iš Rietavo; 12. Kazimieras Šilinskas, 32 m., iš Marijampolės; 13. Ant. Žvirblys 34 m., vietovė nežinoma. Ten iš visobuvo apie 40 lietuvių. Kitų pasakojimu, 1948 m. buvo išsiųstas į Sibirą su 4 vaikais ūkininkas Mazedauskas, gyvenęs 7 km. nuo Šilalės, mokytojo sūnus Ambrazas iš Gudeliškių ir kt. Ūkininkė Pokvytiene buvo apilėsta.

Iš Sverdlovsko srity laikomų lietuvių atsimenamos pavardės šių: Petrutės

Romanavičiūtės ir Br. Šato. Potmoje yra laikomas vilnietis lietuvis gydytojas Dr. P. Lapenis. Sigfriedas W.

pasakoja, kaip jį daktarė Šakenienė, chirurgė, min. K. Šakenio žmona, nuo 1950 m. gruodžio mėn. iki 1951 m. gegužės mėnesio gydė Šilutės ligoninėj.

Po karo ji buvusi išstremta į Sibirą, bet jai pavykė grįžti į Lietuvą. Už tai ji buvo vėl suimta ir nubausta iš naujo 3 metams. Greičiausiai ji esanti vėl su kitais išsiųsta į Sibirą. 10 metų į Sibirą esąs išsiųstas ir Jonas Staras, apie 30., iš Kauno. Jis buvo suimtas 1945 metų pradžioje. V. šeštauskas, apkaltintas tarnavęs vokiečių įstaiigose, buvo nuteistas 25 metams priverčiamųjų darbų ir dabar yra laikomas vienoj iš Komi respublikos darbo stovyklų.

Pranešta žinių, kad 1951 metais mirė suimtas Algis Ablingus, 27 m., iš Kretingos apskr., 1950 m. miręs Kostas Pacas iš Kauno apskrities, o 1945 metais miręs artimas prof. A. Voldemaro giminaitis. Suimti ir buvo laikomi Kauno kalėjime kilęs iš Latvijos pasienio 29 m. Juozas Radvilavičius, Kazys Dairus iš Kretingos apskr., Br. Gurevičius iš Vilkaviškio apskr., Abišala — iš Šančių, Juozas Staugaitis iš Kauno, Jurgis Simonaitis iš Marijampolės, Petras Miskūnis iš Raudonkalnio, Dr. J. Stonys iš Kauno, Dr. Paltanavičius iš Kauno, Briklys — iš šiaulių, Stasys Petrauskas — iš šiaulių ir Jonas Baltenis — iš vietovės, kurios grįžusis neatsimena. Stalingrado belaisvių stovykloje yra laikomas gimęs Lietuvoje dail. Eugenijus Linskas, apie 50 m. amžiaus, Arkadijus Blumas, apie 40 m. amžiaus. Povilas P. sakosi Ufoje susitikęs 25 metams nuteistą lietuvių Leoną Mickevičių.

Iš viso su laisvuosius Vakarų pasieniais civiliais internuotaisiais yra grįžę vokiški lietuviai, taip pat per 10 Lietuvos vokiečių. Iš jų gautosios apie mūsų tautiečių žinios, bylojančios apie žiaurų tremtinių likimą, bus paskelbtos vėliau. (Elta)

ELTOS kronika

* Dvigubo jubiliejaus proga: popiežiaus VLIKO vardu pasveikintas popiežius Pijus XII.

* Baltų Taryba pasiuntė iš Vokietijos telegramą JAV atstovų rūmų pirmininkui, reikšdamas savo pasipiktinimą dėl JAV atstovų rūmų užpuolimo Vašingtone ir užuojautą per jį nukentėjusiems JAV atstovų rūmų nariams, o ypač sunkiai sužeistam atstovui Bentley, Kersteno vadovaujamo komiteto Pabalčio užgrobitumui iširti nariu.

* VLIKO narys ir Mažosios Lietuvos Tarybos prezidento pirmininkas E. Simonaitis kovo 8 d. išvyko į Šiaurės Ameriką. Ten išbus iki gegužės mėn. galo. Su pranešimais aplankys svarbiausias lietuvių kolonijas Kanadoje ir JAV-bėse.

* Vasario 27-28 dienomis Hannoverėje buvo sukvieistas Mažosios Lietuvos Tarybos prezidento posėdis. Dalyvavo Simonaitis, Gelžinis, Endrikaitis, Banaitis ir Zubaitis. Plačiai kalbėta "Keleivio" leidimo klausimais ir dėl pirmininko Simonaičio kelionės į užjūrius. Svarstyti santykiai su VLIKU ir pasitarta dėl bendro VLIKO bei Mažosios Lietuvos Tarybos posėdžio. Pasisakyta, kad bent Vykdomoji Taryba turėtų likti Europoje. Nutarta MLT klišes iš visų leidinių surinkti ir saugoti prie VLIKO dokumentacijos skyriaus. MLT būstinę iškeliant iš Hannoverės, ten pat nutarta sutelkti ir visą MLT saugotiną archyvinę bei dokumentacinę medžiagą.

* Suomijoje vasario 28 d. minima kaip "Kalevalos", suomių tautinio epo, diena. Helsinkio un-to doc. Dr. Mutti Kuusi ta proga skaitė paskaitą apie

"Kalevalos" vertimus į svetimas kalbas. Jis taip pat plačiai papasakojo apie a.a. kan. A. Sabaliauską — Žalią Rūtą ir jo lietuvių k. "Kalevalos" vertimą.

Lietuva Britų Parlamento debatuose

Gautosiomis iš Londono žiniomis, ryšium su tam cikros finansinės britų spaudos akcija (ypač "Investors Chronicle"), siekiančia, kad britų vyriausybė išdalytų Baltijos valstybių užšaldytus kreditus ir patenkintų britų kreditorių pretenzijas į tuos kraštus, 1954 m. vasario 15 d. Zemuosiuose Rūmuose parlamento narys Mr. Teeling įteikė paklausimą užs. reik. ministeriui, ar jis nemano, kad britų vyriausybei reikėtų pasekti švedų pavyzdžiu patenkinant savus kreditorius ir, be to, sunormavus šį reikalą su Sovietais, pagerinti Britanijos — Sov. Sąjungos prekybą.

Parlamentarinis valstybės pasekretorius (viceministeris) Mr. Dodds-Parker, atsakydamas į tai, trumpai ir griežtai pareiškė: "No, sir. Jos Didybės vyriausybė nemano daryti jokių žygių, kurie implikuotų ar reikštų Baltijos valstybių aneksavimo de jure pripažinimą Sovietams."

AMERIKOS KAPITALAS SKVERBIASI Į AUSTRALIJA

Australijos vyriausybė suteikė koncesiją JAV-bių National Lead Company tyrinėti plačią šiaurės Australijos teritorijos dalį ieškant metalų. Bendrovės atstovas pareiškė, kad toje srityje gali būti dideli kiekiai švino, cinko, vario ir nikelio.

WINDSOR

Misdorpo pagarsejes rinkiniu tabaku misinys

TABAKAS

pilnai atitinkas Jusu skoniui

Jus džiaugsite Windsoro skoniu, rukydami cigaretes arba pypke.

MOTERIMS

Redaguoja O. Pridotkaitė

AR GALIMA PAGYDYTI ALKOHOLIKUS?

Teisme, kaltinamųjų suole, sėdi gana tvarkingai atrodąs vyras. Jo lūpos šnabžda gailėsio žodžius: "Kaip aš galiuosi... Aš nenumačiau pasekų..." Ir ištikrųjų, liūdininkai vienbalsiai tvirtina: žmogūdytė įvykdyta esant neblaiviam stovy.

Soferis, kuris nesuvaldė automobilio ir kažką suvažinėjo; vienas jaunuolis nusiskandino; kitas vėl kaltinamas sąmoningų padėgimų — visi yra alkoholio aukos. Alkoholis padaro ir mažiau dramatiškų nuostolių: palaužia sveikatą, pamažu susmukdo valią ir inteligenciją, sukelia šeimynines nesantaikas. Kiek daug moterų skundžiasi: "Mano vyras nėra blogas žmogus, bet kai pasigeria — gyvenimas virsta pragaru!"

Jau seniai mokslininkai tyrinėja ir bando ginklus prieš šią socialinę rykštę. Daug metodų jau išvydo dienos šviesa. Vieni iš jų reikalauja "ligonio" geros valios ir pasiryžimo, kiti veikia visai be jo žinios. Europoje įsteigta daug klinikų, kuriose gydomi alkoholikai.

Valios stoka yra svarbiausia kliūsis

šiai ligai pagydyti, nes daugumas žmonių nežino, kad jie šia liga serga. Masišnis vyno, kokteilų ir šampano vartojimas savo kenksmingumu prilygsta degtinei ir kitiems alkoholiniams gėrimams.

Pradedant gydymą, reikėtų padaryti psichoanalizę ir iširti dėl kurios priežasties tas žmogus tapo alkoholiku. Mentalinis gydymas taip pat yra prarastus, nes dažnai nepasisekimas, baimė, gailėtis, liūdesys ir fiziniai nenormalumai yra paskandinami alkoholyje. Šis punktas, atrodo, ir yra visų nelaimių centras. Pirmiausia reikia atstatyti fizinę ir psichologinę pusiausvyrą. Cūrethilio, hormonų ir vitaminų injekcijos dažnai duoda teigiamų rezultatų.

Linkėjime, kad mokslininkai ir toliau sėkmingai tęstų savo tyrinėjimus ir apgintų žmoniją nuo šios baisios rykštės. Tikėjime, kad netrukus alkoholis bus visiškai nugalėtas, nes, kitaip, jo aukomis taps ir ateinančios kartos.

S. J.ė.

ZEMAIČIŲ MOTERŲ TAUTINIAI DRABUŽIAI

Senovėje žemaičiai buvo dideli meno mylėtojai. Skersai ir išilgai Zemaitijos, nuo Raseinių iki Mažeikių, nuo šiaurės iki Palangos būdavo pilnos pakelės, kryžkelės pristatytos koplytstulpių su rymakais smūtkeliais, gražiai nukuldomis metalinėmis kryžmėmis, o jų namai — griėčios ir klėtys pilnos rankdarbių. Vieni iš įdomiausių jų dirbinių — tai namie austi moterų ir mergaičių tautiniai drabužiai.

Zemaitė audėja, ypatingai pasižymėjo savo darbštumu. Dar visai neseniai jų senoviškos krautinės skrynios buvo pilnos visokiausių marginių. Zemaitės mėgo gražiai rengtis, puikiai galvą margomis skepetomis, pabruvėliais, rangiais ir karūnelėmis dabinti. Jų drabužiai ryškių ir švelnių spalvų rinktais — austais dobilių raštais.

Zemaičių kraštas turi labai įvairius tautinius drabužius. Raseinių apylinkė pasižymi šviesiais, dažniausiai balto fono skersaruožiais sijonais ir balto fono, raudondryžėmis prijuostėmis. Mažeikių — Viekšnių apylinkės moterys audžiasi tamsiausių spalvų sijonus, vadinamus "skersinukais", nes smulkūs jų dryželiai audžiasi skersai, o dėvimi išilgai.

Cia noriu aprašyti Tauragės apylinkės tautinį drabužį, kuris audžiamas

pagal senus senovės rinkinius "Nepriklausomos Lietuvos" Spaudos Baliai.

Sijonas austinis, žalia fono, su tamsiai žaliu aprėminimu. Šiaurės dryželiai: rudi, mėlyni ir raudoni, kurie vieni nuo kitų atskiriami, dažniausiai baltu pluošteliu, su daro vieną platų dryžį. Sijono dryžiai ir dryželiai audžiami skersai, o sijonas susiuvamas, audeklo pradžia su pabaiga ir sijone dryžiai esti išilgai; siuvamas klostytas.

Prijuostė austa rinkiniais didžiųjų dobilių raštais. Raudono ir mėlyno fono. Dryžių spalvos sustiprintos audžiant pluoštinio audinio būdu. Prijuostė klostoma po du klostelius šonuose.

Kiklikėlis mėlynas, rinkiniais mažųjų dobilių raštais. Kiklikas siuvamas klostytas, su apskritu kaklo iškirpimu.

Marškinių lininiai, rinkti, raudonos spalvos dobilieliais. Siuvami smulkiais klosteliais papuošti rankogaliai, kalnieriukas ir krūtinės juostelė.

Galvos papuošalas mergaitėi. Karūnelė papuošta klosteliais. Klosteliai audžiami išrenkant smulkiausius dobilių raštus. Karūnelės galvelis klostytas, spalvotais dobilieliais. Kaspiniai

Bronius Zumeris

PRŪSŲ LIETUVOS LIKIMAS AMŽIŲ BĖGYJE

ISTORINIS LAIKOTARPIS

911 m. vokiškosios to laiko Karolingų imperijos giminės išsirikto sau karaliumi Konradą I. Tai vokiečių valstybės pradžia. Heinrich I savo valdymo laikotarpyje 919-936 m. pirmą kartą persikelia per Elbę ir pradeda nukariauti čia gyvenančias slavų gimines. Otonas I jau įkuria Magdeburgo tvirtovę ir prijungia prie vokiškosios valstybės slaviskąją Bohemiją. Tačiau 10 a. slavai sukyla ir vokiečius nubloškia vėl už Elbės. Nuo gauto smūgio vokiečiai atsigauna tiktai Lotaro III laikotarpyje (1125-1135) ir vėl atkreipia dėmesį į žemes šiaurės Elbės. 1163 m. Friedrich Barbarosa jau užkariauja šiaurinę Sileziją. Visuotinio slavų sukilimo daugiau neįvyksta ir nuo to laiko vokiečiai, žingsnis po žingsnio, užkariauja žemes tarp Elbės ir Oderio ir artėja prie aisičių gimičių — prūsų apgyventų sričių, kurie kaip rašo garsioji Cambrigue istorija "gyveno regione tarp Vyslos ir Priegliaus, buvo artimi lietuviams pietuose ir pietryčiuose. Lieuviai juos rėmė kovoje prieš geramniškus įsibrovėlius." (The Cambridge Modern History, v. V. pusl. 629, 1909, Cambridge).

PIRMIEJI ORDINO ŽINGSNIAI PRŪSŲ ZEMĖSE.

1909 m. išleistoji Ullsteino "Geschichte des Mittelalters" (p. 567) randame šitokią būdingą citatą: "Nuostoliai, kuriuos germanai turėjo Galijoje, Ispanijoje ir Italijoje, nors dalinai buvo išlyginti slavų žemėse. Kai anuose kraštuose germaniškieji užkariautojai aikui bėgant buvo visiškai romanizuoti, čia įvyko atvirkščiai. Kokią reikšmę šis germanizacijos procesas turėjo šių dienų vokietybei, aiškėja iš fakto, kad Dresdenas ir Leipcegas, Berlynas ir Potsdamas, Lubekas ir Stetinas arndasi kačiai slavų apgyventose vietovėse." Jeigu šitas vokiečių istoriko balsas reikšmingas kuone pusei šiaurinės Vokietijos,

tai jis tuo yra reikšmingesnis Prūsų Lietuvos praeičiai suprasti, kuri kaip žinoma randasi ne apie Berlyną arba Leipzigą, bet tarp Vyslos, Priegliaus ir Nemuno upių.

Pirmoji vokiečių krikščionių kolonija buvo įkurta 1170 m. Olivos vienuolyno vardu netoli šiandieninio Danzigo. Šią koloniją globojo Pomeranijos kunigaikštis Sobieslaw. 54-rius metus gyvavusi kolonija 1224 m. buvo panaikinta, nes imta bijoti augančios krikščionių bendruomenės jungo pagonių atžvilgiu. (Economic and Social History in the Later Middle Age, J. W. Thompson, ... Y p. 183, 1931). Šitas prūsų pasipriešinimas Olivos vienuolyno atžvilgiu davė progos lenkams ir pomeranams prūsų užpulti krikščionių apgyventus tikslus.

1218 m. popiežius Honorius III šitam lenkų ir pomeranų žygiui pritarė. Tai buvo tarytum kryžiaus karas prieš pagonis prūsų. Tačiau prūsai laikėsi atkakliai. Po 1222 m. žygio lenkai ir pomeranai gavo įsitikinti, kad jie vieni prūsų nenukariaus. Prūsų nukariavimo misija buvo lemta atlikti taip vadinamam vokiečių riterių ordinui. Šito ordino riteriai pradžioje buvo atskiri Kryžiaus karų dalyviai Palestinoje, kurie reikale pasitarndavo Lubecko, Hamburgo bei Bremeno miestų pirkliais apsaugodami juos nuo aplėšimų. Riterių vienuolynų ordino, kaip tokiu, tikrasis įsteigėjas yra švabų kunigaikštis Frederick, kuris Kryžiaus karų metu, Palestinoje, praktiškai sujungė kovojančius riterius ir riterių sąjungą — templininkus ir šv. Jono riterius. 1196 m. gruodžio mėn 22 d. popiežius Klemensas III ordiną patvirtino. Tą patį padarė ir Vokietijos imperatorius. (Monttiss Sereni kronika 1225 m. nurodo ordino įsteigimo datą 1190. Cronica Terre Prussie, 225 pusl. I dalis). Kiek vėliau šita sąjunga nepaprastai sustiprėjo. Riterių stovykų, kurios vadinosi "balleien" buvo pilna Vokietijoje ir Italijoje. Tai buvo stipriausia riterių orga-

niacija tuometinėje Vakarų Europoje. Ypatingai sąjunga savo išsivystymo pasiekė, kada jos priedalyje 1210 m. buvo išrinktas ir pastatytas Turingijos mistras Hermann von Salza. Nors tuo laiku ėjo kova tarp imperatoriaus ir popiežiaus, tačiau pastarasis mokėjo įtikti abiem. Imperatorius jį net pakėlė į imperijos princus ir tokiu būdu vokiškas imperatoriškasis erelis pateko ant ordino riterių kryžiaus.

Pasibaigus Kryžiaus karams Palestinoje, ordino riteriai buvo pakviesti kovoti prieš netikėlius turkus Transilvanijoje, Vengrijoje. Tačiau vengrai, pastebėję, kad ordinas rūpinasi ne krikščionybės platinimu, bet užkariavimais ir grobimais, nežiūrint popiežiaus protestų, ordino riterius iš savo žemių iškraudė.

Tokia galėtų būti suglausta riterių ordino istorija ligi jiems atsikraustant į Baltijos pajūrį, kur čia jie suvaidino istorinį vaidmenį, iš kurių viena šaka, vadinami kryžiuočiai išūdė lietuvių giminaičius prūsų, o antroji — kalviuočiai — buvo įsitaisę dabartinės Latvijos ir Estijos žemėse. Lietuviai tautai teko su jais vesti šimtmetinę atkaklią kovą ir to pasekoje didelę dalį Aukštaitijos ir visą Zemaitiją pavertti tankiausiais Europoje nusagstyta pilimis ir pilimis ir piliakalniais karo stovykla.

Toliau mes žinome kaip mozurų kunigaikštis Konradas kreipėsi į šią Palestinoje darbo netekusį ir Vengrijoje nemėgstamą ordiną, padėti jam kovoti su pagonimis prūsais ir jį kaip krikščionį apsaugoti nuo pastarųjų puolimų. Konrado saugumui greičiausia grėisė ne prūsai, bet jis, kaip garbės trokštantis turbūt siekė ir norėjo kaip "Militia Christi" narys būti tolygus to laiko Europos kunigaikščių tarpe. Konradas pradžiai dovanojo atsikėlusiems riteriams Niesavos pilaitę pavyslyje (1230 m.).

Tuometinis Vokietijos imperatorius Frederick II ordino įsikūrimą Niesavos pilaitėje labai rėmė. Jis ordinui dovanojo visas žemes, kurias jis tik pajėgs užkariauti. Mat iš čia vokiečiai numatė pradėti kuklų, bet toli siekiantį planą anoje pasakiškoje prūsų šalyje, kur il-

nizacija tuometinėje Vakarų Europoje. Ypatingai sąjunga savo išsivystymo pasiekė, kada jos priedalyje 1210 m. buvo išrinktas ir pastatytas Turingijos mistras Hermann von Salza. Nors tuo laiku ėjo kova tarp imperatoriaus ir popiežiaus, tačiau pastarasis mokėjo įtikti abiem. Imperatorius jį net pakėlė į imperijos princus ir tokiu būdu vokiškas imperatoriškasis erelis pateko ant ordino riterių kryžiaus.

Pasibaigus Kryžiaus karams Palestinoje, ordino riteriai buvo pakviesti kovoti prieš netikėlius turkus Transilvanijoje, Vengrijoje. Tačiau vengrai, pastebėję, kad ordinas rūpinasi ne krikščionybės platinimu, bet užkariavimais ir grobimais, nežiūrint popiežiaus protestų, ordino riterius iš savo žemių iškraudė.

Tokia galėtų būti suglausta riterių ordino istorija ligi jiems atsikraustant į Baltijos pajūrį, kur čia jie suvaidino istorinį vaidmenį, iš kurių viena šaka, vadinami kryžiuočiai išūdė lietuvių giminaičius prūsų, o antroji — kalviuočiai — buvo įsitaisę dabartinės Latvijos ir Estijos žemėse. Lietuviai tautai teko su jais vesti šimtmetinę atkaklią kovą ir to pasekoje didelę dalį Aukštaitijos ir visą Zemaitiją pavertti tankiausiais Europoje nusagstyta pilimis ir pilimis ir piliakalniais karo stovykla.

Toliau mes žinome kaip mozurų kunigaikštis Konradas kreipėsi į šią Palestinoje darbo netekusį ir Vengrijoje nemėgstamą ordiną, padėti jam kovoti su pagonimis prūsais ir jį kaip krikščionį apsaugoti nuo pastarųjų puolimų. Konrado saugumui greičiausia grėisė ne prūsai, bet jis, kaip garbės trokštantis turbūt siekė ir norėjo kaip "Militia Christi" narys būti tolygus to laiko Europos kunigaikščių tarpe. Konradas pradžiai dovanojo atsikėlusiems riteriams Niesavos pilaitę pavyslyje (1230 m.).

Tuometinis Vokietijos imperatorius Frederick II ordino įsikūrimą Niesavos pilaitėje labai rėmė. Jis ordinui dovanojo visas žemes, kurias jis tik pajėgs užkariauti. Mat iš čia vokiečiai numatė pradėti kuklų, bet toli siekiantį planą anoje pasakiškoje prūsų šalyje, kur il-

gas savo gyvenimo dienas leidžia gero elgesio, geriamai ir savo dievų mylimi žmonės. (Homero giesmės žodžiai apie gintaro šalį pagal dr. F. Reiche). Pirmiausia vokiečiai bei ypatingų pastangų surado progos įsitaisyti stiprią bazę Kulmijos srityje, peršokus dar nesuvalkiintų pomeranų ir kašubų kraštą. Antra, prisidengdami krikšto skraiste, jie galėjo varyti nenutraukiamą ekspansiją į lenkų ir lietuvių gimičių apgyventas sritis.

Pasakojama, kad vienoje Vyslos pusėje buvo Niesavos pilaitė, o antroje stovėjęs didžiulis ažuolas. 7 ordino broliai persikėlė per upę ir šito ažuolo šakose įsitaisė pirmąją palapinę prūsų žemėje. 1231 m. įkuriamą Torno pilis (sudegusi 15 a.). 1232 m. pastatoma Kulmo tvirtovė, o 1233 m. padedami pamatai Marienwėrderio tvirtovėi, kuriai buvo lemta tapti ordino vadovybės sostine. Tačiau prūsai buvo nepalyginamai atkaklesni pagonys, negu saviškieji pomeranai. Istoriko A. Bruecknerio liūdėjimu prūsai pasižymėjo ne tik nepaprastu narsumu, bet ir retu žmoniškumu. Todėl nuo 1233 m. Prūsijoje užvirė žiauri kova. Jeigu mes pavartome senąsias, Prūsų kraštą ir aplamai ordino žygius liečiančias, kronikas, būtent:

a). Petri de Dusburg, Cronica Terre Prussie,

b). Die Altere Chronik von Oliva,

c). Hermani de Wartberge,

d). Chronicon Livoniae,

e). Chronik Wigand von Marburg,

f). Juengere Hochmeisterchronik,

g). Der Danziger Chroniken ir t.t.

Šie randame eibes panašius sakinius: "De adventum fratrum Domus Theutonice in terram Prussie", "multa bella antiqutius gesta sunt contra Pruthenos", "De novo bello fratrum domus Theutonice contra gentem Pruthenorum", ir t.t. Petri de Dusburg, užjausdamas ordino brolius, rašo: "Jie paliko ramius namus, taiką, garbę, laisvę ir priėmė badą, troškulį, neturtą, nepatogumus ir kančias". (An Introduction to Medieval Europe p. 183, J.W. Thompson, 1938, London).

(Bus daugiau)

gas savo gyvenimo dienas leidžia gero elgesio, geriamai ir savo dievų mylimi žmonės. (Homero giesmės žodžiai apie gintaro šalį pagal dr. F. Reiche). Pirmiausia vokiečiai bei ypatingų pastangų surado progos įsitaisyti stiprią bazę Kulmijos srityje, peršokus dar nesuvalkiintų pomeranų ir kašubų kraštą. Antra, prisidengdami krikšto skraiste, jie galėjo varyti nenutraukiamą ekspansiją į lenkų ir lietuvių gimičių apgyventas sritis.

Pasakojama, kad vienoje Vyslos pusėje buvo Niesavos pilaitė, o antroje stovėjęs didžiulis ažuolas. 7 ordino broliai persikėlė per upę ir šito ažuolo šakose įsitaisė pirmąją palapinę prūsų žemėje. 1231 m. įkuriamą Torno pilis (sudegusi 15 a.). 1232 m. pastatoma Kulmo tvirtovė, o 1233 m. padedami pamatai Marienwėrderio tvirtovėi, kuriai buvo lemta tapti ordino vadovybės sostine. Tačiau prūsai buvo nepalyginamai atkaklesni pagonys, negu saviškieji pomeranai. Istoriko A. Bruecknerio liūdėjimu prūsai pasižymėjo ne tik nepaprastu narsumu, bet ir retu žmoniškumu. Todėl nuo 1233 m. Prūsijoje užvirė žiauri kova. Jeigu mes pavartome senąsias, Prūsų kraštą ir aplamai ordino žygius liečiančias, kronikas, būtent:

a). Petri de Dusburg, Cronica Terre Prussie,

b). Die Altere Chronik von Oliva,

c). Hermani de Wartberge,

d). Chronicon Livoniae,

e). Chronik Wigand von Marburg,

f). Juengere Hochmeisterchronik,

g). Der Danziger Chroniken ir t.t.

Šie randame eibes panašius sakinius: "De adventum fratrum Domus Theutonice in terram Prussie", "multa bella antiqutius gesta sunt contra Pruthenos", "De novo bello fratrum domus Theutonice contra gentem Pruthenorum", ir t.t. Petri de Dusburg, užjausdamas ordino brolius, rašo: "Jie paliko ramius namus, taiką, garbę, laisvę ir priėmė badą, troškulį, neturtą, nepatogumus ir kančias". (An Introduction to Medieval Europe p. 183, J.W. Thompson, 1938, London).

(Bus daugiau)

gas savo gyvenimo dienas leidžia gero elgesio, geriamai ir savo dievų mylimi žmonės. (Homero giesmės žodžiai apie gintaro šalį pagal dr. F. Reiche). Pirmiausia vokiečiai bei ypatingų pastangų surado progos įsitaisyti stiprią bazę Kulmijos srityje, peršokus dar nesuvalkiintų pomeranų ir kašubų kraštą. Antra, prisidengdami krikšto skraiste, jie galėjo varyti nenutraukiamą ekspansiją į lenkų ir lietuvių gimičių apgyventas sritis.

Pasakojama, kad vienoje Vyslos pusėje buvo Niesavos pilaitė, o antroje stovėjęs didžiulis ažuolas. 7 ordino broliai persikėlė per upę ir šito ažuolo šakose įsitaisė pirmąją palapinę prūsų žemėje. 1231 m. įkuriamą Torno pilis (sudegusi 15 a.). 1232 m. pastatoma Kulmo tvirtovė, o 1233 m. padedami pamatai Marienwėrderio tvirtovėi, kuriai buvo lemta tapti ordino vadovybės sostine. Tačiau prūsai buvo nepalyginamai atkaklesni pagonys, negu saviškieji pomeranai. Istoriko A. Bruecknerio liūdėjimu prūsai pasižymėjo ne tik nepaprastu narsumu, bet ir retu žmoniškumu. Todėl nuo 1233 m. Prūsijoje užvirė žiauri kova. Jeigu mes pavartome senąsias, Prūsų kraštą ir aplamai ordino žygius liečiančias, kronikas, būtent:

a). Petri de Dusburg, Cronica Terre Prussie,

b). Die Altere Chronik von Oliva,

c). Hermani de Wartberge,

d). Chronicon Livoniae,

e). Chronik Wigand von Marburg,

f). Juengere Hochmeisterchronik,

g). Der Danziger Chroniken ir t.t.

Šie randame eibes panašius sakinius: "De adventum fratrum Domus Theutonice in terram Prussie", "multa bella antiqutius gesta sunt contra Pruthenos", "De novo bello fratrum domus Theutonice contra gentem Pruthenorum", ir t.t. Petri de Dusburg, užjausdamas ordino brolius, rašo: "Jie paliko ramius namus, taiką, garbę, laisvę ir priėmė badą, troškulį, neturtą, nepatogumus ir kančias". (An Introduction to Medieval Europe p. 183, J.W. Thompson, 1938, London).

(Bus daugiau)

Juozas Mikštas

Miško burtų daina

Kvapnus šlamėjimas mane užbūrė;
Aš jį geriu liepsnojančia širdim.
Viskas, ką tik žvaliakis įžiūri,
Dainuoja su manim.

Genys, kaip miško veidas margas,
Kalena sau. Ak, ne — dainuoja jis.
Ir tu jautiesi čia šio miško vergas,
Palikt jo negalys.

Tamsiai žaliuose miško tankumynuos
Gal glūdi toji burtų paslaptis.
Vos dygstantį medelį čia užmynus,
Net sudreba širdis...

Seltėkšniai su alksniokais susipyne,
Ir ragany šluotas praskirt sunku.
Bet kiek zvereliai čia tik sau pramyne
Vingiuojančių takų!

O kaip smagu! Nieks laisvės čia ne
[varžo]

Svajojimų pasauliui atskleisit,
Ozonu svaigt ir, atsisliejus beržo,
Jaunystės godom kaist.

O štai čia pamiškėj stogai šiaudiniai,
Ir dūmai draikosi iš kaminų.
Čia duona kepama, kvapni, ruginė, —
Čionai aš gyvenu.

Ir niekur iškeliauti nenorėčiau;
Kiekvienas krūmas, medis, man bran-
[gus]

Čia saulė motiniškai šildo, šviečia,
Čia šypsoji dangus.

Ateis ruduo — čia lapai kris pageltę...
Ir užaus vėjas gaudžiančiam miške.
Ir sėngsis jo sūkioseną suvėsti
Ranka siurksčia, sunkia.

Ateis žiema — stovės beržai šarmotį,
Daznai ir sniego pūgos staugas, saus.
Bet gera purų sniegą pakiampo...
Aisuoat kaskart giliau.

Ir gal speiguoto sausio gūdžių naktį
Vėliai čia saugs ir grobio sau... eskos.
Karsciau mezdotojo siurs ims piakti,
Belaukdama ausros.

Ateis pavasaris — čia sprogs lapeliai,
Tokie svenučiai, lipnūs ir gėžni.
Jusi — kažkas tapę sprogama, kelia...
Jusi, kad gyven!...

Taip dainavai man apie miško burtus,
Tarp dainavai man jau senai, senai...
Tuo žodžiu, nežina kieno sukurtus,
Kartoju as dažnai.

Jie primena man tolimo beržyno
Užuovejoj senus tėvų namus.
Jie guozia, kelia, kursto ir gaivina
Pavargusius jaumus.

Aš nežinau, ar vis tą pačią dainą
Kažkur tebenūniuoji dar kada.
Bet man iš atminties nebeišėina
Jos žodžiai ir gaida.

L. Bailleur

Viena diena be melo

I
Prieš kurį laiką, prikaltintas draugo, nuvykau į Londoną. Netrukus, bevaikėtinėdamas gatvėmis, susitikau du savo pažįstamus ir drauge su jais nuėjau pasiklausti pamokslų protestantų kunigo, kuris tuo metu buvo labai populiarus ir publikos mėgiamas, nors jis jai ir nesigailėjo aštrių teisybės žodžių.

Radom bažnyčią pilną; pamokslininkas aiškino tekstą Sv. Rašto, kad "melgiai paskirti į amžiną ugnį."

Nesigailėdamas nei turtingų, nei vargšų, nežiūrėdamas nei į lytį, nei į amžių, kunigas klausytojams stačiai pasakė, kad visas jų gyvenimas yra vienas nepatraukiamas melas; kad visi žmonės meluoja patys sau ir savo draugams ir nepažįstamiems žmonėms, žodžiu, meluoja visur. Politikoje, prekyboje ir visur kitur melas yra pagrindas, ir jis taip jaugio žmogaus prigimtį, kad net kūdikiai, dar neišmokę kalbėti, jau meluoja gestais.

Jis kalbėjo su užsidegimu, gi baigdamas kalbą su ašaromis akyse meldė klausytojus, kad jie dėl savo pačių gero mestų tą nuodingą įprotį ir pasiryžtų kalbėti vien teisybę nors vieną savaitę, galų gale, nors vieną dieną.

Kai išėjom iš bažnyčios sujaudinti tokios karštos pamokslininko kalbos, mano draugai pradėjo tokį pokalbį:

— Gera kalba, — tarė vienas jų vardu Jurgis Morris. — Tiesą sakant, aš ir be pamokslininko žinau tiesos vertę ir niekad nemeluoju.

— Ar iš tikro? — paklausė vienas, vardu Karolis Dawy.

— Aišku... Ar tu man netiki?

— Apsaugok viešpatie, kaipgi netikėsi! Matai, — kalbėjo toliau šypsodamas Karolis, — štai šią minutę mano žodžiai nevisai derinasi su mano mintimis, nes tą, ką manau, nepatogu pasakyti.

— Karoli, nejaugi tu abejoji mano teisingumu, — paklausė Jurgis su priekaištu balse. — To niekam nedovanotau.

— Arba tas galėtų pasidaryti pavojinga, — užbaigė Karolis Dawy.

— Malonėk paaiškinti, ką turi galvoje, — tuoj atsiliepė Jurgis Morris. — Skamba kaip įžeidimas.

— Klysti, mielas Jurgi, suteikdamas mano žodžiams tokią prasmę. Aš tik norėjau pasakyti, kad jei savo kalboje niekad neprisilenksi su tiesa, tai esi išimtis, didvyris, viršžmogis arba, teisingiau sakant, nepraustaburnis.

— Niekad savo gyvenime nemelavau; bent neatsimenu, kad būčiau melavęs nuo to laiko, kai pradėjau sąmoningai galvoti, — rimtai atsakė Jurgis Morris. — Ir iš tiesų, ar yra kas biauresnio už melą? Ar yra kas... kas...

— Visai sutinku, kad melas yra biaušrus dalykas, bet vienok, jis yra būtinais reikalingas.

— Jei pasauly yra kas nors būtinais reikalingo, tai tik tiesa ir dar kartą tiesa. Argi yra kas nors už ją gražesnio, aukštesnio?

— Visai sutinku su tavo nuomone, — tarė Dawy. — Tačiau neabejoju, kad jei tiesa (nežiūrint kad ji tokia graži ir prakilni) bent 24 valandas paviešpatuotų pasauly, tai pasidarytų tokia maišatis, kokios dar žmogaus akys nematė.

— Karoli, nekalkėk taip, nes man biauši klausytis.

— Tikiu, tikiu, — atkirto Karolis, — tačiau negaliu atsaukti to, ką pasakiau ir pakartojau, kad toks teisybės viešpatavimas sujungintų pasaulį iš pamatų. Per dvidešimt keturias valandas teisybė padarytų tokius nuostolius, prieš kuriuos niekai būtų Jeruzalės sugriovimas ir tironų viešpatavimas. Trumpai sakant, būtų tokia netvarka, toks chaosas, maišatis ir suirutė, kad net įsivaizduoti sunku.

— Ne, — sušuko Morris, — niekada nepatikėsiu, kad pasaulis būtų toks sugedęs ir viešpatingas. Tai negalima! — O vienok tas tiesa! Pagaliau ir Sv. Raštas tvirtina, kad kai teisybės šviesa užžibės, ateis Paskutiniojo Teismo diena, nes gyvenimas ant žemės pasidarys negalimas.

— Tas gali būti, tačiau tavo teorija yra tokia lūdna, kad negaliu jos pripažinti.

— Mielas Jurgi, jeigu nori įrodyti mano samprotavimų klaidingumą, padaryk bandymą pats su savimi. Apsimk vieną savaitę, arba net vieną dieną, kalbėti vien teisybę, ir tu pamatysi, kokios bus pasekmės.

— Žinai, man visai neaišku, kokios galėtų būti pasekmės. Kas gi galėtų atsitikti?

— Jeigu nori, galiu tau išpranašauti, kas atsitiktų, nors ir nesu pranašas. Taigi klausyk: jeigu tu, Jurgis Morris, Jono Morriso brolykai, kuriam po ano mirties atiteks visi turtai, tu, tarnaujans Bland, Noir ir Co., sužieduotinis Ludviko Brown, gražiausias merginos Londono prancūzų kolonijoje, taigi, jeigu tu drįsi sakyti teisybę nors per vieną dieną, tai tavo dėdė atšauks savo testamentą, kuriame jo turtai tau užrašyti, tavo sužieduotinė tave pavarys, Blank, Moir ir Co. alleis tave iš darbo, o jei

tu ir po to nenutrauksi savo bandymo, tai atkreipsi visuomenės dėmesį ir galų gale atsidsirsi bepročių namuose, nes visuomenė many, kad tu esi pavojingas jos ramybei. Aišku?

— Kaip tai, Karoli? Nejaugi tu manai, kad aš apsukrumu įgijau dėdės prisirišimą, sužieduotinės meilę ir savo kompanijos pasitikėjimą? Ir tu manai, kad viso to neteksiu, jei būsiu atviras bent vieną savaitę?

— Tikrai taip. Tai mano gilus įsitikinimas.

— Norėčiau duoti tau mažą pamoką, Karoli.

— Ir labai gerai! Aš pats tau duosiu pasiūlymą, kaip bandymą praversti. Jei tu man duosi žodį, kad per visą savaitę kalbėsi gryną teisybę, bet pilnoj to žodžio prasmę, ir jei tuojau primą dieną neišsipildys tas, ką tau pranašavau, arba jei savaitės gale nebūsi uždarytas bepročių namuose, tai aš apsiimu užmokėti tau, kaip atlyginimą už tą, ką iškentėsi bandymo metu, penkis šimtus svarų sterlingų, nors žinai, kad nesu toks turtingas, jog tokią sumą laikyčiau menkniekiu.

— Et, liaukis, kas man iš tavo pinigų, — atsakė Morris.

— Jei nerori, tai duosiu tau už tą sumą pirkinį.

— Čia negudrus pasiūlymas.

— Na, jei to nenori, tai dar kitas pasiūlymas. Už tavo žodį aš duodu savo žodį kuo iškilmingiausiai prizadėdamas ne sykio nedirstelti į tavo gražią sužieduotinę, nors man labai smagu būdavo į ją žiūrėti, kai eidavau pro jos motinos krautuve.

— Su tuo sutinku, — sušuko Morris, ištiesdamas draugui ranką.

— Taigi, sutartis jau padaryta.

— Padaryta, bet dar viena pastaba: prizadu kalbėti teisybę, bet tik tada, kai manęs klaus. Visai nesimu kaišiot kiekvienam jo juokingas puses arba ydas, kai manęs apie tai neklausia.

— Suprantama! — atsakė Dawy, — atsiimi tiksliai teisingai atsakinėti į klausimus ir pastabas pažįstamų ar nepažįstamų žmonių, su kuriais tik susidursi.

— Gerai, bet tu man pažadėk, kad nė vieno neprikalbinėsi statyti man tokius klausimus, į kuriuos turėčiau duoti nemalonius atsakymus.

— Iškilmingai duodu tau savo žodį, — atsakė Dawy. — Visas šis dalykas bus paslaptis, kol nesueis terminas. Bet ir tu privalai pažadėti kad nesigirsi ir nesiteisinsi tuo, kad sakai teisybę, kadangi prizadėjai sakyt.

— Nuosirdžiai prizadu.

— Tai viskas sutarta.

— Pilnai. O kada pradėdame?

— Kelintą valandą paprastai keliesi?

— Apie septyntą.

— Tad rytoj, penktadienį, kovo 6 dieną, pradėsi kalbėti absoliučią teisybę. Kovo 12, taigi penktadienį (ir tai vėliausiai) jau būsi bepročių namuose — sakau tau iš anksto.

Morris į tuos žodžius linksmai nusišypojo. Kadangi tuometu priėjom prie namo durų, kur aš gyvenau, tai atsiveikinau su draugais, linkėdamas Jurgiui pasisekimo ištesėti bandymą.

II

Jurgis Morris gyveno pas savo dėdę, seną kavaliery, kuris, kai jam įgrišo vienuma, pasikvietė pas save seserį, taip pat senmergę, ir pavėdė jai viso namo tvarkymą.

Tai buvo du tipai, panašūs viens į kitą ir savo polinkiais, ir įpročiais, ir, pagaliau, išvaizda. Jie buvo malonūs ir labai mandagūs žmonės, kai jiems niekas neprieštarė. Jie tikrai mylėjo savo brolykį Jurgį Morris ir užrašė jam visą turtą po jų mirties.

Sugrįžęs namo, Jurgis rado visus sumigusius, todėl nuėjo tiesiai į savo kambarį ir atsigulė, nenujaušdamas tų nesmagumų, kurie turėjo jį ištikti rytojaus dieną. Kitą rytą atsikėlęs įprastą valandą, apsirengęs į valgomąjį kambarį, kur rado tetą berengiančią stalą, o dėdę beskaitantį laikraštį.

— Gerą rytą, tetule? Gerą rytą, dėde! — tarė įeidamas. — Kaip šiandien jūsi sveikata?

— Labą rytą, Jurgi. Esame sveiki, o tu?

Jurgis jau norėjo atsakyti, kad puikiai jaučiasi, bet tikrumoje jautėsi truputį nesmagiai. Atsiminęs, kad turi sakyti teisybę, atsakė:

— Ne visiškai esu sveikas, galvą truputį skauda.

— Ar tau galvą skauda? — sušuko senis Morris. — Viešpatie, kas dabar per jaunims. Aš, mano mielas, kai jauvau tavo metų, visai nejaučiau, kad turiu galvą, nebent tik šukuodamas. O kad ir dabar, dirsteli į mane, ar blogai atrodau?

— Puikiai, — jau rengėsi tarti Jurgis, bet atsiminęs vakarykščią sutartį, laiku prikadom liežuvi ir atvirai tarė:

— Nevisai gerai... — Ką? Ką? — sušuko nustebejęs dėdė. — Sakau, kad dėdė nevisai gerai at-

Tropiku elegijos

Pasirodė "Australijos Lietuvis" leidyklos išleistas naujas A. Griciaus poezijos rinkinys "Tropikų elegijos". Autorius, debiutavęs pirmąja eilėraščių knyga "Žemė ir žmogus" 1947 m., yra buvęs nemažoje L. Švedo ir O. Milašiaus įtakoje.

O. Milašiaus reikšmė mūsų jauniausiai lyrikų kartai, šalia E. Verhaeren ir dalinai R.M. Rilke, yra didelė. Jo dvasia randama ir pas kai kuriuos kitus tremty atsidūrusius lietuvių jauniausius poetus ir jo galutinė įtaka tebėra įmanoma nustatyti tik tam tikroje laiko perspektyvoje.

Nėra reikalo grįžti prie A. Griciaus debiutinės knygos "Žemė ir žmogus", tačiau, kalbant apie įtakas, norisi paminėti, kad ir didžiausiu pasaulio vardu savo pirmąja kūryba yra neretai ką nors sekę. Net ir toks lyrikos milžinas R. M. Rilke savo laiku yra buvęs St. George pasekėjas, bet tas nė kiek nemažina jo vėlesnės kūrybos reikšmės.

Bet šia naująja knyga, išskyrus eilėraščių "Maršas", kuris vienos kitos eilutės tolima nuotaika dar primintų O. Milašiaus "Lofoten", A. Gricius iš įtakų yra išsivadavęs.

"Tropikų elegijos" suskirstytos į 4 skyrius: "Indijos vandenynas", "Antrosios elegijos", "Tropikai" ir "Šiaurė". Daugiausia giminingumo turi "Indijos vandenyno", "Antrųjų elegijų" ir "Šiaurės" skyriai, kurių didesnės dalies pasaulis yra tamsa ir visiškai pesimizmas. Tai, kaip autorius sako, jo dvasios laukai, kur dienos išaušta tam, kad "sugultų į vakaro kapų skliautus". Tai dylančios šventovės, kurių prietemose skamba maldininkų žingsniai, lyg laivos krantan ropančios jūros, dingusių laivų daina, pakrantės besnaudžiančios negyvos sraigės, nokturnai rudens varinių sodų, virš kartuvių rėkia juodvarniai, tolimoj benykstančioj šiaurėj šokančios kaulėtos rudens kaukės ir t.t. Visiškai tiksliai savo kūrybos charakterį autorius nusako knygos pradžioje.

"Be pabaigos jūs skausmo saulės kop-

Lavinus ūsit orgijom nakties —

Gyvenimui prikeltos šiųjų strofų

Iš neišvardytų pakrančių nebūtis.

Jo tamsus pasaulis paženklintas fatalizmo žymę, iš kurios nėra jokio išsivadavimo. Šią didžiausią neviltingą užbaigia nihilistiniai "Maršo" posmai: "Pasveikinti, ak, būkit sarkofanai"...

Tačiau skirtingas yra skyrius "Tropikai", kuris pajvairina kitų trijų skyrių sunkią tamsos nuotaiką. Jame jokių būdų nerandami džiaugsmo, bet taip pat didžiąja dalimi mirties eilėraščiai. Tik jie iš kitų knygos skyrių išsiskiria savo spalvingumu, šviesa bei naujais tropikų vardais. Čia šoka lyg liepsnos oriento moterys, arfom skambina salynuose sirenos, drimba į žemę aurorom nušviestos naktys, dega vidurdienio įkaitę tolimos, kaip griaučiai riogso medžiai, beprotiškam skausme miega

rodai.

— Ką tu čia zauniji? Negerai atrodau? Kodėl?

— Dėl to, mielas dėde, kad esi truputį pertukęs, tavo kaklas pertrumpas, veidas per daug raudonas, o tai, tai...

— Man gręsia apoplekija? Ar ne taip?

— Taip, dėde.

— Ačiū už pranašystę, — sušuko dėdė, paraudęs iš piktumo.

— Jurgi, — atsiliepė persigandusi teta, — kaip gi tu gali taip kalbėti?

— Klausė manęs, tai ir pasakiau visą teisybę.

— Taip, taip, ir gal norėtum mane greičiau pamatyti mirties patale?

— Apsaugok, viešpatie! Tikėk, dėde, kad dėdės mirtis man būtų neišpasakytai skaudi... tai yra pusėtinai skaudi.

— Labai ačiū! Pusėtinai skaudi! Manau, kad butum pusėtinai patenkintas gaudamas po mano mirties turtą?

— Taip, dėde, — vos girdimai sušnibždėjo Jurgis.

— Na, kaip gyvą matai, tai jau per daug! — suriko senis Morris, pašokdamas nuo kėdės ir vaikščiodamas dideliais žingsniais po kambarį.

— Užgavimas po užgavimo! Tai begėdiška, tai niekėdiška!

— Staiga dėdė sustojo prieš savo brolykį ir, žiūrėdamas į akis, paklausė, drebedamas iš piktumo:

— Ką viskas tas reiškia? Neabejoju, kad paaiškinsi kodėl taip keistai kalbi.

— Kas čia keisto, mielas dėde? Juk sakau tiksliai tikrą teisybę, — atsakė Jurgis.

— Nedėkingas! Beširdis! — sumurmėjo senis virpačiu iš piktumo balsu.

— Jurgi, — atsiliepė teta, kuri besiklausydama pokalbio beveik neteko žado, — Jurgi, kas tau pasidarė? Argi gražu su mumis taip apsiėti? Ką mes tau blogo padarėme?

— Nieko, teta. Bet ir aš nieko blogo nedarau, kalbėdamas gryną teisybę.

— O aš tau sakau, kad tavo tvirtinimai yra priešingi tavo žodžiams.

(Bus daugiau)

(Kel.)

dykumos ir t.t.

"Tropikuose" išnykusi šiaurės tamsa, kuri beveik išitaisi eina per kitus tris knygos skyrius, bet gal būt todėl, jog ir autorius "aš" juose yra mažiau ryškus. Poetas čia lieka daugiau stebėtojas, negu šio naujo pasaulio dalininkas. Bet lygiai, kaip kitų trijų skyrių tamsa, taip "Tropikų" skyriaus šviesa yra sunki ir slepianti.

"Tai dykumos — prapuolę okeanus

[saulių,

Tai jų uraganų aimana kurti

Ir vanagų aistra, kovoj prie kaulų.

Kraujuojančiais sparnais vidurdienio

[mirty". (42 psl.)

Tarp didesnės knygos dalies kraštutinio liūdesio ir mirties nuotaikos, šiame rinkiny randame ir vieną kitą gėdrą eilėraščių, kaip "Miškų pabudimas", "Ežerai", iš kurių ypač paskutinis ne tik savo nuotaika, bet ir forma pasižymi dideliu grakštumu. Paskaičius kitus didžiausio pesimizmo griaučių ir kapų eilėraščius, kažkaip neįtikėtinas darosi šių giedresnių eilėraščių atsiradimas.

Pasilikti visą laiką elegijoje reikėtų kūrybinį sustingimą. Autorius šioje srityje yra jau nuėjęs iki kraštutinumo. Tad ir minėtų giedrios nuotaikos eilėraščių atsiradimas ar tik nebus pradžia ieškojimo naujos kūrybinės plotmės? Žinoma šiuo atžvilgiu bet koks pranašymas būtų beprasmiškas. Tą dalyką tegali patvirtinti ar paneigti tik tolimesnė A. Griciaus kūryba.

Nors šioje knygoje terandami tik 24 eilėraščiai, tačiau jų tematika yra labai plati. Jie išreikšti stiprių išgyvenimų vaizdais. Eilėraščių konstrukcija yra tiksliai. Autorius pajėgia išskelti iki kraštutinumo dramatinę įtampą ir ją reikiamoje vietoje nutraukti. Palyginus su A. Griciaus pirmąja knyga "Žemė ir žmogus", šio naujo rinkinio eilutės yra trumpėjusios. Nereikalingų įterpimų, kurie randami ritmo išlaikymui pirmam rinkiny, "Tropikų elegijose" beveik nebėra. Eilėraščiuose jaučiama savęs išsakymo jėga, kuri dažnai palydima sunkios nuotaikos muzikalumu.

"Juodieji vandens ketom bangų

Užlieja saules vakaro kraštuos

Ir būnų prakeiktų dundėjimu tingiu

Kartoja kančią nepailę niekadous"...

Neabejotinai "Tropikų elegijomis" A. Gricius iškyla kaip vienas iš stipriausių mūsų naujosios kartos lyrikų.

Prisiminus ankstyvesnius "Austr. Liet." leidyklos leidinius, kurie atrodė labai paprastai, nustembi paėmęs į rankas šį poezijos rinkinį, iš kurio matosi didelė "Austr. Liet." leidyklos padaryta pažanga. Rinkinys iliustruotas Telesforo Valiaus medžio rėžiniais. Tiražas 400 egz., 64 psl. Išleista 1953 m.

.. B.

ISRASTA BEVIELĖ ELEKTRA

Sensacingas išradimas, tai bevielė elektra.

Vienas italų inžinierius pareiškė žurnalistams, kad jis baigia išrasti sistemą, kurios pagalba elektros energija bus galima perduoti per erdvę be elektros laidų tinklo. Po atomo suskaldymo šis naujas išradimas žada užimti žymiausių vietą mūsų amžiaus išradimųose.

— Mano sistema pranašauja visuotinę revoliuciją, — pareiškė Giuseppe Di Nitto, kuris Genuos mieste daro bevielės elektros energijos persiuntimo bandymus. Tyrinėtojas pridūrė, kad jis jau 1930 m. savo bandymus parodė Markoniui, kuris skatino jį šį darbą tęsti.

Italijos karabinieriai rūpestingai apsaugoja laboratoriją, kurioje Giuseppe Di Nitto daro savo tyrinėjimus. Jo daromi išradimai yra Italijos krašto apsaugos ministerijos globoje.

Di Nitto pareiškė spaudos atstovams, kad jis pagal šią sistemą yra išradęs būdą elektros srovę paversti į magnetines bangas, ir per orą jas persiusti į priėmimo stotį, kur magnetinės bangos vėl paverčiamos elektros energija. Tik viena kliūtis lieka: magnetines bangas iki šiolei nepavykė izoliuoti ir siųsti norima kryptimi. Jos išsiskirsto į visas šalis.

Jei pavyks šią kliūtį nugalėti, tai mokslininkams atsidarys tikrai didelis galimybes. Autovežimiai ir lėktuvai galės būti aprūpinti elektros energija panašiai, kaip radijo aparatai.

Gali sumažėti ir atominės energijos pareikalavimai taikos reikalams. Nereikės atominų mašinų laivams ir lėktuvams. Pasiūsta elektros energija į orą galės sukli jū mašinas. Sumažės ir išlaidos, nes atkris reikalas naudoti atominės mašinas su sunkiais ir brangiais izoliacijos įrengimais radioaktingumui išvengti. Elektros laidai, elektros tinklas miestų gatvėse išnyks. Be elektros laidų veiks elektros virtuvės, šaldytuvai dulkių siurbiai ir kitos elektros mašinos, pasukus ar paspaudus mygtuką. Milijonai km vielos laidų bus sutaupti.

Juozas Mikštas

Moterys kasdien užkariauja naujas sritis. Jei jos dar šiandien neišstumia vyrų iš turimų pozicijų, tai bent jau mina ant kulnų, atsistodamos šalia vyrų. Kas blogiausia, kad kėsinasi iš pat pamatų ir į visus dar tebesančių karalysčių sostus. Šiais laikais karališkoms poroms gandraus neša daugiau mergaičių negu berniukų. Anglijos — 1 berniukas ir 1 mergaitė, Švedijos — 1 berniukas ir 4 mergaitės, Japonijos — 2 berniukai ir 4 mergaitės, Olandijos — 4 mergaitės, Graikijos — 1 berniukas ir 2 mergaitės, Danijos — 3 mergaitės. Bendra suma — 5 princai prieš 18 princesių. Kova nelygi ir vyrams gresia pralaimėjimas.

Amerika pirmąja daugelyje sričių, bet vienas daiktas jai teikia liūdną pirmenybę — tai vaikų vogimas. Nuo 1932 kai buvo pavogtas garsaus lakūno Lindbergho sūnus, ligi dabar yra pavogti 459 vaikai. Tik du vagys nebuvo rasti. Visi kiti atiduoti į teisingumo rankas ir daugumas jų užmokejo savo galva.

Elektronų pritaikymas pramonėje žengia pirmyn. Amerikoje jau yra vienas vaistų fabrikas, kuriame viskas atliekama automatu, net ir sąskaitas veda automatai. Technikai laužo galvas, kaip išrūkti iš vienos bėdos, kad galėtų apsieiti visiškai be žmogaus. O ta bėda yra ši — nesuranda mašinos, kuri galėtų skaityti ateinančius laiškus ir duoti ji juos atsakymus. Tačiau nenusimama. Sako, greit pašalinsią ir šį nepatogumą. Vadinas, po kiek laiko Amerikoje nereikės nei mokyti. Visą atliks automatai. Mokyklos užsidarys.

Churchillis nustebino ir "papiktino" Anglijos darbininkus. Sakydams jiems prakalbas išgėrė stiklą vandens, ko niekad nedarydavo. Troškuliui malšinti vartodavo tik brandy. Jis pats nusijukė ir prisipažino: "Taip darau tik labai retai". Darbininkai aiškina, kad toks Churchillio pasielgimas negalys būti prieš gerą. Sako, greit mirs.

Grįždamas iš Europos Frank Ripp užkliuvo New Yorko muitinėje. Jis su savim vežėsi 12 Europos gerai išdresiruotų blusų ir manė su jomis cirke gerai pasipelninti, bet muitininkai, pasinaudami "peiną nešančių gyvulių importavimo įstatymu", tuos mokytus gyvulėlius apdėjo tokiu muitu kaip ir dresiruotus dramblius.

Nevisada apsimoka rūpintis kitu. Tai

Pavergtųjų reikalai Europos socialistų konferencijoje

Š.m. vasario 27-28 d. Briuselyje, Belgijoje, įvyko Europos socialistų partijų konferencija, kurioje, šalia laisvųjų kraštų socialistų, dalyvavo taip pat socialistų atstovai iš Sovietų pavergtų Rytų ir Vid. Europos kraštų.

Lietuvos socialdemokratų partijai konferencijoje atstovavo VLIKo narys J. Glenža, atvykęs iš Vokietijos, ir J. Vilčinskas — iš Londono.

Laisvųjų kraštų socialistų atstovų tarpe buvo galima matyti Austrijos vicelkanclerį A. Schaerf, Belgijos buv. min. pirm. Henri Spaak, Camille Huismans, Victor Larock, Prancūzijos — Guy Mollet, Vokietijos — Erich Ollenhauer, Britų Darbo partijos atstovas — Morgan Phillips, Wilfred Burke. Alis Bacon ir daug kitų plačiai žinomų Europos veikėjų.

Konferencija svarstė Europoje susidariusią padėtį po Berlyno keturių užs. reikalų ministerių konferencijos ir sutarė dėl politikos, kurios turi siekti Europos kraštai. Tarp diskusijose dalyvavusių

šį kartą turėjo progą pasisakyti ir Baltijos kraštų atstovai.

Kalbėdamas Lietuvos SDP vardu, J. Vilčinskas nurodė, kad Lietuvos darbininkai jau 14 metų veda kovą už išsilavinimą ir žmogiškas teises. Reikia ieškoti priemonių baigti karus ne tik Korėjoje ir Indo-Kinijoje, bet ir čia pat, mūsų pašonėje, kur šimtas milijonų europiečių kenčia pasibaisėtinus Sovietų žiaurumus.

Siekiant pastovios, žmoniškos taikos, reikia pažvelgti ir į Baltijos kraštus, kurie buvo klatingu būdu sovietų pavergti. Po visų patyrimų su Sovietais, pradėdant Molotovo-Ribbentropo 1939 m. sutartimi, kai kas dar nori turėti iliuzijų dėl Kremliaus nuostūmumo. Sovietų invazijos į Vakarus grėsmė yra ne tik reali, bet ir nemažėjanti. Tas ir

gali patvirtinti James Sinkler iš White Plains, N.Y. Jis važiuodamas automobiliu pastebėjo policininką apklausinėjantį nepažįstamą žmogelį. Gailestingumo pajudintas sustojo ir priėjęs policininkui tarė: "Paleiskite jį, aš sumokėsiu jo baudą". Tačiau būdamas užmetęs už lūpos ir neturėdamas leidimo vairuoti, buvo pats patupdytas už grotų.

Keičiasi laikai, o su jais ir žmonių palinkimai. Dallas mieste pasibaigė šeima skryboms, ir vyras su žmona pasidalino pusiau turta. Kiekvienas pasiėmė sau labiau tinkamesnį daiktą. Žmona automobilių, o vyras skalbiamą mašiną.

DAR VIENA "KARALIENĖ"

Kiek Amerikos kontinente kas metai išrenkama karalienė, tur būt, nė statistika neįstengia suvesti grožio karalienės, rudens, pavasario, vasaros, berods, ir žiemos; paskui futbolo karalienė, įvairiausių švenčių karalienės, na o dar kur įvairių vaisių bei daržovių karalienės — apelsinų bei bulvių. Paskutiniu laiku prie šito būrio prisidėjo dar viena. Miami Beach vasarvietėje išrinkta bučkio karalienė, tai 31 metų Miome Belen. Teisėjų sprendimas buvo vienbalsis ...

KAS BRANGIAU?

Vyrukas universitete tėvams kainuoja 25% brangiau negu mergina.

Vašingtono universiteto ekonomistai vedė 10 mėn. statistiką ir rado: vyrų išlaidos siekia 544 dol., o merginų 435 dol. Vyras moka 15% brangiau už kambarį ir maistą, išleidžia 2 kartus daugiau įvairioms smulkmenoms, 4 kartus daugiau susisiekimui, trečdaliu daugiau medicinos priežiūrai. Net rūbai vyrams kainuoja 8% daugiau, negu mergaitėms.

AR PAKINKYS MĖNULĮ DARBAN?

Paklauskite, kaip galima pakinkyti darban mėnulį? Juk jis ne arklys. Be to, kaip jį pasiekti?

Taip, žmogus mėnulio nepasieks. Bet mėnulio jėga pasiekia žemę. Ir ta jėga yra tokia didelė, kad jūrą iškelia aušant. Taigi tą jo jėgą žmogus ir mėgina pakinkyti darban.

Amerikos šiaurėje ties Maino valstija, yra indijonišku vardu vadinama įlanka — Passamaquoddy Bay — kurią inžinieriai skaito parankiausia vieta šitai mėnulio jėgai pavergti. Jau seniai buvo galvojama įrengti tenai hydro-elektros jmonę; buvo jau ir darbai pradėti; išleista nemažai pinigų, bet vėliau šitie planai buvo kažkodėl padėti į šalį.

Paskutiniu metu šitas reikalas vėl keliama. Šiomis dienomis senatas nutarė paskirti 3.000.000 dol., kad iš naujo ištirtų šio projekto galimybes ir apytikriai apskaičiuotų, kiek kainuotų tokios elektrinės įrengimas, jos užlaikymas ir kiek iš jos galėtų būti kraštui naudos.

Kadangi per Passamaquoddy įlankos vidurį eina Amerikos — Kanados siena, tai jėga to darbo kviečiama ir Kanada.

Jeigu pasirodys, kad šitas sumanymas yra praktiškas ir naudingas, ir jeigu jis bus įvykdytas, tai pirmą kartą pasaulio istorijoje žmogaus protas bus pakinkęs sau tarnauti mėnulį.

Europos socialistinėms partijoms deda pareigą remti pasiruošimą gintis, pastatant jėgą prieš jėgą, nes bolševizmas supranta tik jėgos kalbą. Pasiruošdama gintis nuo Sovietų agresijos, laisvoji Europa padarytų daugiau negu apgindama savąją laisvę.

Iš stiprios ir laisvos Europos pagelbos galėtų sulaukti ir pavergtieji kraštai.

Daugelis laisvųjų kraštų socialistų taip pat parodė tinkamą komunistų pavojaus supratimą. Pasiryžimas ruošti tuos pavojus sutikti gerai atsispindi rezoliucijoje, kurią ši konferencija priėmė. Joje sakoma:

Socialistų Internacionalo Europos konferencija priima dėmesin, kad po keturių savaičių diskusijų Berlyne pagrindiniai klausimai liko neišspręsti. Pasaulio viltys buvo sugriautos. Sovietų Sąjunga atsisakė laisvų rinkimų keliu leisti Vokietijai susijungti. Ji net atsisakė atstatyti Austrijos nepriklausomybę pagal pačios Sov. Sąjungos anksčiau pastatytas sąlygas. Ji norėjo sugriauti Europos draugystę su šiaurės Amerika. Socialistai tačiau yra pasiryžę toliau siekti taikingomis priemonėmis tų pačių tikslų — Vokietijos suvienijimo, nepriklausomybės paskelbimo Austrijai ir Europos saugumo sistemoms, kuri užtikrintų nepriklausomybę visiems Europos kraštams, įvedimo, įskaitant ir kraštus už geležinės uždangos.

Konferencija pabrėžia, kad dabartinėje tarptautinėje padėtyje reikalinga sustiprinti Vakarų demokratijos solidarumą politinėje, ekonominėje ir gyvenbos srityje. Konferencija kreipiasi į visas tautas, ragindama vieningai jungtis į kovą prieš visų rūsijų priešpaudą, už taiką, laisvę ir socialistinį teisingumą.

BŪDAVO...

Sodietiškų prisiminimų pynė (Švenčionių aps., Dūkšto v (Tąsa)

2. PASERMUKSNĖS DVARĖ

Viena likusi Žygieinė,
Rūpinosi, aimanavo.
Bet jau sekančią dieną
Klojo lovą ponui savo ...

Pridaboti šį "pakajų",
Kaip kokią auksinę skrynją,
Mirkletėjusi liokajui,
Jai įsakė akmistrinė.

Pačią apraudojęs pernai,
Ponas, dar šesialto kraujo,
Meisteriškai režė sparną
Apie "pakajuvką" naują.

Jai žadėjo didžią laimę,
Begalinę savo globą ...
Raudonieji birs savaime
Paprastai muziko bobai.

— "Jei manęs nepabučiuosi, —
Gegute viršūnėj klevo
Gruodžio mėnesį kukuosi ... " —
Sakė ponas ir ... bučiavo

Degančius skruostus Žygieinės,
Girdamas jos šviežią grožį.
Ak, jis maudysias ją piene,
Kvepaluose rojaus rožių ...

Raudo, varžės moteriškė,
Pono įžnybta į šoną - - -
Raulai, tu greičiau sugrįžki,
Pačią gelbėki nuo pono!

Bet ar daug tu ką laimėsi,
Gavęs puskapį į kailį? ...
Ir pačios išsižadėsi,
Ją pavedęs pono "meilei".

Jis laikys ją, kol ras kitą,
Patogesnę, įdomesnę.
Grįš ji pas tave, apvytus,
Bėralinės duonos kashniui.

*) Pokoj (pakajus), lenk. — kambarys.

*) Už nepaklusnumą pono užgaidoms, baudžiauninkas turėdams įsilipti į aukštą medį ir gegutės balsu kukuoti, o ponija į jį bandydavo savo taiklumą ...

3. ŠIAURINĖS LIETUVOS GIRIŲ

Slysta vilkstinė per girią,
Svokščia pušys šimtametės.
Jas tik vieskles čia skiria,
Dar nedaug praeivių matęs.

Nešasi arkliai geruoju,
Cypia sunkios, plačios rogės.
Miša "Dunaička" niūniuoją,
Pernai arklius kažkur vogęs ...

O poryt — Naujieji Metai ...
Ką atneš jie Raului Žigui?
Juk kasmet jįsi temato
Badą, skurdą, šaltį, ligą.

Temsta. Šąla. Drimba sniegas.
Merkias atkakliai blakstienos.
Tingų kūną kausto miegas,
Raivantis ant maisės šieno.

Tik staiga muzikas vienas
Sūkteli: — "Vilkai mus puola! ..."
O arkliai jau laužo jėnas,
Vyras imasi už kuolų.

IŠ AUKŠTYBIŲ Į GILYBES

Garsūs mokslininkai tyrinėtojai Piccardai, ilgą laiką tyrinėję stratosferą, specialiose balionų gondolose pakildami į padanges, dabar sumanė tyrinėti dideles jūrų gelmes. Tam tikslui jie pasigamino taip pat specialią gondolą, vadinamą batisferą, ir joje nusileido į Viduržemio jūros dugną, viso 3 kilometrų ir 150 metrų, arba apie 2 mylias.

Prof. Augustas Picardas, sugrįžęs iš šios kelionės į tokias gelmes su sūnum Jokūbu, pasakoja:

— Jokūbas, — šypsojosi jis — buvo vairininkas, o aš stebėtojas. Nusileidova iki 3.150 metrų ir toliau leistis jau nebebuvo galima, nes buvova pasiekę dugną. Matėva daug žybčiojančių taškų. Fosforinės švieselės nardė ir sukeliuojosi aplink. Čia vienos užgesdamos, čia pasirodydavo kitos. Ir tuo metu, kada paviršiuje jūra buvo labai jaudrinta ir nerami, čia dugne viešpatavo įspūdinga tyla. Aklina tamsa

Šiaip ką griebia stiprios rankos,
Ginasi, kaip kas išmano.
Miša trenkia iš berdanos,
Bet ruja dantim kalena ...

Vis ryškėja tankumynuos
Alkanos akių ugnelės.
Kažin kas po kojom pinas, —
Kad tave kur koks paralius! ...

Žigas, kaklą apmatojęs
Pakuliniu dalaponu *)
Vieną vilką jiena tvoja, —
Ir tas guli jau ant šono.

Grūmėsi taip iki ryto
Žvėrys su stipriais muzikais.
Kiek vilkų tą naktį krito —
Nebesuskaičiauo Žigas ...

*) Kartais prie linų transporto prisi-dėdavęs ir koks nors nususejęs ruskelis, būktai apsaugai ar, bala žino, kam

*) Berdanka — vienu šūviu užtaiso-mas gramozdiškas šautuvas.

*) Dalaponas — išverstu pamušalu striukas apsiaustas. Vilkas, puldamas visuomet pirmiausia griebia už gerklės, todėl būtina ją kaip nors apsaugoti.

4. RYGOS MIESTE

Sekėsi kelionė Žigui
Iki marių, iki uosto.
Štai jau žvalgos jis po Rygą
Ir kvapus visokių uosto.

Nepalyginsi šio miesto,
Imkime, kad ir su Vidžiais,
Kur kadais jis pirkęs piestą *)
Ir nugėres magaryčias.

"Kamenyčios" neregėtos!
Puošnūs ponai, dailios ponios,
Akimis aplink tik mėto,
Kvapnios ir kazaip malonios ...

Slėpęs, šiaip sau, už žando
Griveną ir dar kapeiką,
Atsargiai pyragą kanda,
Ir į karčiamą jau taiko.

O čia vyrų, kaip kermašiu!
Gorčiais geria vodką karčią.
Pro dantis tik košia, košia,
Kol nuo suolų nusiverčia.

Tai visi kaimynai Žigo,
Pusbroliai ar svainio kūmai ...
Niekam noro čia nestigo
Godžiai plėst makorkės dūmą.

Pasiguost jiems čia taip gera,
Ir užmiršt dienų kartėlių.
Nors reikės sugrįžt į dvarą,
Nors ten kailį plaks tau vėlei.

Žigas, puskvortę užsakęs,
Mąsto apie savo pačią ...
Ir net žiba joki akys,
Kaip jis kužda Dievui ačiū

Už čia paliktą kapeiką,
Už sveikatą, drūtą, gerą.
Ir už pačią, jauną sveiką,
Ech tik ne už rykštę dvaro ...

*) Piesta — milžiniškos taurės pavidalo iš storo medžio kamieno išskobtas prietaisas kanapėms ar kruopoms grus-ti, dar šio šimtmečio pradžioje naudojamas dažno Dūkšto, Rīmšės, Vidžių ir kt. apylinkių sodiečio. (Pabaiga)

TAUTIŠKI DIRBINIAI:

ilgos juostos £3.10.0, kakla-raiščiai £1.5.0, įvairios kitos juostos ir juostelės nuo 6 šil. iki £1.10.0. Išpildomi specialūs užsakymai. Kreiptis AL Leidykla.

Iš Mr. J. J. Gaudasio Kontozos

Surankiota iš nukritusių postalėn laikračių

VEDYBINIS SKELBIMAS

Pereitą rudenį Stuttgarto teisme buvo tokia neįprasta byla.

Vienas pirklys paskelbė laikraštį noris vedybų tikslu susipažinti su tokio tai amžiaus moterim. Jis buvo tikrai pritenktas, kai daugelio laišku tarpe rado laišką nuosavos žmonos.

Byla atsிடūrė teisme. Teisėjo sprendimas:

— Abiem pusėm nusikaltus jungtūvės panaikinamos.

TIK JĄ VIENĄ MYLI

— Ar tu myli mane tik dėl manės pačios?

— Žinoma! O tu manai, kad dėl kurio nors iš tavo gausios šeimos? Priešingai, kai mes apsisėsim, aš nei susitikiu jū norėsiu ...

ANTIKINE PREKĖ

— Tai tikrai antikinė, pone.

— Taip, bet tamsta per daug įkainavai.

— Bet, pone, ar tamsta įsivaizduoji kaip labai pabrango pastaruju metu medžiagos. Ir darbininkams algos pakilo ...

ISSIBLASKĖS

Rytą žmona savo vyrui:

— Ar žinai, kad šiandien 25 metai kaip mes susižiedavom?

— Dvidešimt penki metai! Kodėl man nepriminei to ankščiau? Juk jau tikrai reikėtų apsisėsti, — pastebėjo staiga susirūpinęs išsiblaškęs profesorius.

PANASUS Į OKEANĄ

— Žinai, tu primeni man jūrą ...

— Nesuvaldomas, romantiskas ir egalinis? ...

— Ne, bet man taip pat bloga darosi ...

TIKRAI MYLI

— Ar tu ją tikrai nuoširdžiai myli?

— Ar mynu! Aš garbinu kiekvieną colį žemės, kur jos tėvas pastatė fabriką! ...

AKIPLĖŠISKA

— Niekada negalvojau, kad policininkas būtų toks akiplėšiskas. Vieną tokį mačiau skolinantis pieštuką iš šoferio, kad jam baudos kvitą išrašytų.

PAVELUOTAS PASIOLYMAS

Norvegijos pakraštyje rastas beplūduriuojąs butelis su tokiu vedybiniu pasiūlymu: "Vesiu kiekvieną šio butelio radėją, jeigu jis yra nevyresnis kaip 30 m. amžiaus, 1.80 m. augšcio ir 85 klg. svorio. Esu 20 metų, 1.68 m. augšcio, 64 klg. — Marika Bucknell, Saint Louis, USA".

Pasiūlymas visai tvarkoje, tik kiek pavėluotas, nes laiškas datuotas 1904 m. birželio 3 d.

DAR BLOGIAU

— Blogiausias dalykas, kai moteris moka virti ir nenori.

— O, ne! Dar blogiau, kai nemoka ir mori ...

OPTIMISTAS

— O, dėl biznio ateities aš didelis optimistas.

— Tai kodėl visada taip susirūpinęs atro dai?

— Aš susirūpinęs dėl savojo optimizmo. Atrodo, kad jis ne visai pagrįstas.

STOJA PAGAL GIESMĖ

Dabar Lietuvoje giedant internacionalą ne visa publika vienu metu sustoja. Daugumas vis dar neįpranta ir stoja tik tada kai pamato, kad vyresnybė atsistojo.

Taip partijos vadai, augštieji pareigūnai ir visi ištikimieji sustoja giedant jau pirmą eilutę:

"Pakil prakiektas žemės vaike! ...

Visi kiti sustoja jau giedant antrąją eilutę:

"Pakilkit bado iškankinti! ..."

KAZIN? ..

Vilniaus gatvėje kalbasi du žydai.

— Sakyk, Mauša, kaip tau atrodo, ar jau pasiekėme pilną komunizmo išsivystymą, ar bus dar blogiau?

ATSARGA GĖDOS NEDARO

Iš daugybės Amerikos privačių dektyvų aiškėja, kad dabar daug tėvų samdą juos išaiškinti būsimų žentų praeitį bei charakterį.

Būsimi ženteliai, būkite atsargūs! ...

TIKRAI TAUPI

Neseniai vedęs vyras giria savo žmoną:

— O taupumas jom! Jūs neįsivaizduojat. Kai pakeičiam auko žuvėlių vandenį, mes dvi dienas iš eilės valgome žuvų sriubą.

LAISKAS REDAKCIJAI

Gerbiamas Redaktorai! Jūsų laikraštyje skaičiau kad esą negalima valgyti žuvį su peiliu. Turiu Jums pranešti, kad klystate. Aš vakar bandžiau — galima, ir visai neblogai sekėsi! ...

KAIP KENČIA ISTREMTIEJI MŪSŲ TAUTIEČIAI

(Tąsa)

Nuo bado belaisviai gelbėdavosi iš tėvynės gaunamais siuntiniais.

Ne vienas jų gaudavo tiek, kad neidavo net į valgyklą. Tai yra didelis vokiečių vyriausybės ir visuomenės nuopelnas saviesiems padėti. Rusai gi aprūpinimo nepakeitė, jį net pablogino.

Belaisvių stovyklose būdavo MVD raštinė, karininkai ir sargybiniai — specialii vidaus reikalų ministerijos kariuomenė. Septyniems šimtams belaisvių buvo apie 20 MVD karininkų ir apie 200 kareivių. Kas savaitė, kaip taisyklė, stovyklose vykdavo 2-3 kartus krata. Kreciami būdavo taip pat kiekvieną kartą eidami į darbą ir iš jo grįždami. Negalima buvo turėti jokio pieštuko, rašalo, peilio, atimdavo laikraščius, visokius užrašus, popierius. Ir taip būdavo ne tik ten daroma, bet beveik visur.

Kokia padėtis Rusijoje?

Rusų propaganda visokiais būdais stengiasi įrodinėti, kad dabar, ypač po Stalno mirties, padėtis Rusijoje esanti visai kitokia, daug .as pagerejo, kainos net kelis kartus esančios numuštos. Tačiau, tiek šis mūsų tautietis, tiek kiti grįžusieji teigia, kad

faktiškai veik niekas iš esmės nepasikeitė,

nes atitinkamai darbo žmonėms buvo padidintos prievolės ar išdirbio normos, o rezultatas liko tas pats: vargas. Štai kartą mūsų tautietis V. Letaitis, pasiskaitęs iš Izvestijos, kad koicnozminkai Sov. Sąjungoje vazneja automobiliais, paklause vieną rusą, ar tai tiesa. Tas iš juoko net parkrito ant žemės ... Girdi, automobiliu važinėja nebent tik kokie spekuliantai ... nes privačių automobilių dideliuose miestuose taip pat esą — juos turi arba sovietinės "izmybės", arba aukšti partijos ir valdžios pareigūnai, menininkai, karininkai, ir v D tarnautojai.

Šiaip visur matyti nemažai girtų. Rusai nieko neturi, bet jei ką kartais nutveria tai stengiasi kuo greičiausiai pragerti, visai nesukdami sau galvos, kas bus rytoj. Jei kas pats neturi, tai stengiasi iš kitur pavogti. Rusai vagia viską, kas tik pakliūva po ranka, — ar tai būtų valstybinis, ar privatus turtas, neišskiriant net karo belaisvių "nuosavybės". Net ir darbovietėj vatinių negalima nusivilkti, nes beregint dingtų — taip kaimynai yra "išsispacializavę" ... "Izvestijoje" buvo paskelbta, kad Jungtinės Tautos 1953 m. apkaltino bolševikus, kad jie verčiasi priverčiamuoju darbu.

Į tai bolševikų spauda ir propaganda atsikirta, kad tai esąs "biaurus kapitalistų melas", nes "visi žino, kau priverčiamojo darbo TSRS nėra" ... tvirtino bolševikų spauda. Tačiau visi darbininkai ir karo belaisviai žinojo, kad tai yra iš tikro biaurus bolševikų melas. Reikia pripažinti, teigia ne vienas karo belaisvis, pats savo akimis matęs įvykius, kad visi darbo žmonės Sov. Sąjungoj tam tikru atžvilgiu yra biaučiau laikomi net už karo belaisvius.

Darbas ten yra visiems privalomas ir priverčiamas.

Jei kas bent porą valandų nenuėina į darbą, tai turi pristatyti gydytojo pažymėjimą, kad tikrai serga, o toks pažymėjimas teišduodamas tik tada, jei temperatūros yra ne mažiau kaip 38 laipsniai. Kitokiu atveju darbo žmogus areštuojamas ir baudžiamas 10-15 metų, kaip sabotažininkas. Rusai daug kam kalbėjo: mums reikia duonos, ne propogandos ir plakatų apie tariamai laimingą gyvenimą. Faktiškai įstatymai ir konstitucija neegzistuoja — nebent tik propogandos sumetimais popieriuje, kai

IŠ LAIŠKŲ REDAKCIJAI

Vincas Milinkevičius (Glenorchy, Tas.) savo laiške Redakcijai tarp kitko rašo:

"... Dažnai laikraštį raginama prenumeruoti lietuvišką spaudą ir nusiskundžiama labai mažu skaitančiųjų nuošimčiu. Beveik kiekvienam numery pats svarbiausias nagrinėjamas klausimas — vaikų nutautėjimas. Kurie lietuvišką spaudą skaito, tai tą ir sužino, o pas kuriuos namuose lietuviško rašto nėra, tai šių dalykų jie negirdi. Kas darytina, kad tas balsas juos pasiektų? Mano nuomone, ALB Krašto Valdyba turėtų atspausdinti kiekvienam lietuviui specialų atsišaukimą, kuriame šie svarbūs dalykai būtų išaiškinti, ir per Apylinkių Valdybas įteikti kiekvienam į rankas.

Bet, žinoma, ir iš tokių pastangų vargiai ar būtų geresni rezultatai.

Mes, lietuviai, esame labai kaprizingi ir amoicingi žmonės. Mes nenorim, kad kas nors mus kritikuotų. O reikia atsiminti, kad tik kritika verčia žmogų tobulėti ir siekti ko nors geresnio. Tačiau spaudoj dažnai nusiskundžiama, kad toks tai neapdirus redaktorius praleido vieną kitą straipsnį, užot pasiuinę jį į "krepšį" ... Bet juo daugiau laikraštyje įvairių nuomonių, juo jis naudingesnis skaitytojui ir patiems paliestiesiems asmenims, nes mes ir taip jau

per daug snaudžiam.

Aš, kaip skaitytojas, mokėdamas pinigą, turiu teisę užtat ir pasisakyti tiek teigiamai, tiek ir neigiamai bet kuriuo klausimu."

Mūsų skaitytoja Franciška Hungerienė savo laiške "Moteryų skyrelio" redaktorei rašo:

"... Dėkite kiek galima daugiau įvairių virimo ir kepimo receptų į laikraštį, nes tai padeda labai daug šeiminkėm. Visada Jums dėkinga."

AR SENSTI?

Norintiems tą žinoti vienas mokslininkas pataria paklausti savęs:

1. Ar netekai atminties gerai prisiminti paskutiniųjų 24 valandų įvykius?

2. Ar bet kuriems rankų ir proto uždaviniams atlikti sugaišti daugiau laiko negu pirmiau?

3. Ar esi linkęs priešintis naujoms idėjoms?

4. Gal dabar beturi mažiau siekimų kaip pirma?

5. Gal vis daugiau galvoji apie tą, kas buvo?

Jei į tokius klausimus gauni atsakymą "taip", tai reiškia, kad sensti.

MOTOCIKLAI!

MOTOCIKLAI!

MOTOCIKLAI!

Jeigu Tamsta galvojate pirkti motociklą, tai būtina turite už-eiti pas Loefflerį, kur Tamsta galite pasirinkti iš 100 vartotų mašinų arba gauti bet kokios markės naują motociklą.

Daugelis lietuvių jau važinėja pas Loefflerį pirktais motociklais ir naudojami ypatingai lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

ATOMINĖ ARTILERIJA

1944 m. gruodžio mėn. vokiečiai traukė galingai kontrofenzyvai vakarų fronte ir sąjungininkai tai žinoję, bet nieko negalėję daryti, nes blogas oras neleido veikti aviacijai. O naujosiomis atominėmis patrankomis galima šaudyti preciziniu taiklumu bent 20 myl. atstume ir visiškai nežiūrint į oro sąlygas. Be to, manoma, kad greitai laiku patrankų ugnies jėgą galima bus pailginti iki 40 mylių. Kadangi tos patrankos gali šaudyti ne vien atominiais šoviniais, manoma, kad tik kas šimtas sviedinys būtų atominis užtaisų, kiti būtų "paprastieji".

Aišku, 85 tonas sveriantis ginklas būtų naudojamas tik tada, kada būtų atominio sunaikinimo vertas taikyns. Iššovus, jis skubiai būtų gabenamas į paruoštą slėptuvę. Bandymai parodė, kad patranka per 20 min. laiko yra pilnai paruošiama ugniai. Specialių traktorių veikimas, ginklas gali keliauti 35 mylių greičiu. Du traktoriai yra naudojami patrankos vilkimui. Jų motorai po 375 a. j. kiekvienas ir valdomi atskirų vairuotojų. Jiems susisiekti, susikalbėti, įvestas specialus telefonas. Tarp jų atstumas 85 pėdos. Paprastai dviejų patrankų baterija aptarnauja dar devyni autovežimiai, kurie gabena taisy-mui dalis, karius, šaudymui amuniciją, atominius sviedinius (galvojama, kad patys atominiai šoviniai nėra paruošti šaudymui. Juos, greičiausiai, sustato prieš pat laiką).

JEIGU KAS MOKĖTŲ UŽ ŽMONES TIEK KIEK JIE YRA VERTI IR PARDUOTŲ UŽ TIEK, KIEK JIE SAVE VERTINA, TAI PADARYTŲ TIKRAI GERĄ BIZNĮ.

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger Street

ADEL AIDE

TEL. LA 1985

... JŪS BARATĖS — ROKUOJATĖS ...

Ištiesęs prieš savo nuosavo židinio liepsną fabrike nuvarginas kojas Geelongo apylinkės lietuvis stengiasi savo sielą atgaivinti lietuviška spauda. Daugumoje ir rankas patenka "australiška" perijodika "Mūsų Pastogė" ar "Australijos Lietuvis".

Ir paskaitęs, jau beveik snaudamas, murma sau panosėje: "Ir ko gi jie ten pešasi? Ko tenai rokuojasi kaip žvirbliai maiše? ... Negi tokiose "didelėse sostinėse" kaip Sidnėjus, Melbournas, Adelaidė vietos nėra, jeigu mes Geelonge galime sutilpti? ...

Taigi, juoktis iš Geelongo dar per anksti, nes Geelongas ir mažas būdamas gali "didiesiems" plunksnas apipešioti (suprask puikybės plunksnas).

Paimkime kad ir tokį dalyką kaip lietuviški namai. Didžiosios kolonijos suka galvas su įvairiomis bendrovėmis ir statutais, o Geelongo lietuvių jau turi du puikius sklypus, kuriuos šiuo metu iškeitė į kitus du, geresnėje pozicijoje. Turi paruoštą namų projektą, kuris šiuo metu Melbourno Sveikatos Departamente laukia palankios patvirtinimo anspaudos. Teisybė, nėra tai dideli rūmai, bet paprasta mūrinė salė su 112 sėdimų vietų ir keturiais kambariukais. Zemė ir namai bus ne kokios akcinės bendrovės bet visų Geelongo lietuvių turtas. Kaip tai atsitiko pasiklauskite inž. J. Pelenauską ir M. Vaitkų, nes jie ne tik lietuviams, bet ir australams sako, kad tokie namai Geelonge bus. Pirmieji jų reikalą suprato australų pareigūnai ir nufarė trukdymų nedaryti. Na, o nuo australų neatsilieka ir savieji ir projekto įgyvendinimui raštiškai pažadėjo tokią pinigų sumą, kad minėti inžinieriai pasake: "Vyrai, mūsų salei užteks. Galąskite kastuvus pamatams kasti."

Ne tik valdyba, bet ir namų statymo komitetas, kurį sudaro toki rimti Geelongiškiai kaip: p.p. S. Slavickas — pirmininkas, S. Šutas — pavaduotojas, J. Raškauskas — išdinininkas, M. Kyromontas — raštvedys ir A. Plečkaitis — propagandos "ministeris", deda didžiausias pastangas, kad dar šį rudenį tautiečių pagalašti kastuvais sumigtų į kietą Viktorijos žemę.

Dažnas pagalvos: "Tai kas čia tokio — namus pastatyti; visi materialistai suplaukė į Geelongą, daugiau savo parapijos ribų nemato ..."

Bet ne taip atrodo Geelongiškiai lietuviui, kada jis pamato Tautos Fondo apyskaitą kuri, kažin kada tai buvo skelbta spaudoje ir toje apyskaitoje

PARDUODAMA

Labai geroje vietoje, Adelaidėje, parduodama odos ir batų krautuvė, o taip pat batų taisymo įrenginiai. Gali būti parduota kartu ar atskirai su moderniomis mašinomis arba be jų. Rašyti ar klausiti "A. Lietuvis" redakcijoje.

SIUVAMOS MAŠINOS

Apžiūrėkite puikias vokiečių siuvamasias mašinas ANKER. Lopo, ado, netgi siuvinėja. 10 metų garantija. 1500 dūrių per minutę. Turime taip pat 100 naujų siuvamųjų mašinų. Grynas arba ilgam išsimokėjimui. SMITHS 219 Rundle St., Adelaide. Telef. W 1003.

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS

— pagelbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVĖJĄ

Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą. Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co. Limited

The Big Store Rundle St. Adelaide

perskaito, kad vienais metais Tautos Fondui Geelongo apylinkės lietuvių paaukojo daugiau jie vieni, negu visos Australijos ir Tasmanijos lietuvių kartu. Tokios "smulkmenos" kaip krepšinio pirmenybės, M.P. numeris, nėra visai parapijiniai reikalai, o jeigu dar paminėsime, kad tolimesnių kvartalų Geelongo lietuviškai nemokamai lengvomis mašinomis (taxi) į sekmadienio mokyklą suvažiuoja, be baimės, ka, kurios nors pakraipos žmogus juos iš ten išvytų, turėsime gana padorios lietuviškos kolonijos vaizdą.

Bet kam taip girtis ir rodyti rojų Geelonge, jeigu ten jo nėra? Kouel nepakalbėti apie visuomeniškus trūkumus, kuriuos vienas M.P. rašeiva vadina "pozityviu įnašu" bendruomenės gyvenimui". Trūksta pas mus to "pozityvaus įnašo" — rietenų ir gana. Susirinkimai tokie nuobodūs, kad į juos ateidama gražioji lytis mezginius arba siuvinius atsineša. Šita padėtis tiesiog "tragiška" pasidarė po to, kai vienas visuomenės šulas, keistenybių mėgėjas — parteiva nusavinęs partnerę, apleido Geelongą ...

Baigdamas noriu perspėti, kad šita kolonijos "pagirunka" nėra "afidevitas" į Geelongą, nes prieš keturis metus, šiame pačiame laikraštyje, buvo patalpintas panašus straipsnis, kuris trumpu laiku sutelkė į Geelongą apie 300 lietuvių, bet vietos dar liko .s kartus didesniam skaičiui, taigi, jeigu dar bent vienas lietuvis (tokio tur būt jau nėra) gyventų gyvatyne, gali pabandyti imigruoti į Geelongą be efidevito.

ALB Geelongo Apyl. Propag. Stabas

SPORTAS

FUTBOLAS

Vytis — Budapest 1-3

Vytis užbaigė vasaros turnyrą, pralošdama finale vengrams.

Jau nuo rungtynių pradžios vengrai dominavo aikštėje, ir apie 12 minutę pasiekia pirmą įvartį, kurį lietuvių puolimas bando išlyginti, bet tik antro kėlinio pradžioje A. Kitas iš 25 mt. gautos baudos išlygina rezultata.

Esant lygiom, pas Vytį matosi gražus žaidimas, bet vengrai įmuša antrą įvartį, susiima dar smarkiau ir jau netrukus pasiekia trečią, tuo būdu paima laimėjimą iš Vyties.

Bet mūsų vyrai pasiekė daug šiame turnyre, iš 12 komandų išsikvodami antrą vietą.

Nors rungtynes ir pralaimėjo, bet padarė stiprų pasipriešinimą savo priešui.

* Krepšinio treniručių iki Velykų nebus, nes salėje dedamos grindys.

Edas.

P A D E K A

Marijos širdies bažnyčios statybai Uragvajuje aukojo:

Po £5 T. Šumskienė (Bankstown), J. Varkalis (Braybrook), P. Kairaitienė (Bassendean ir N.N. (Canberra).

£3 L. Gaigalas (Melbourne).

£2 A. Snarskytė (Adelaide).

Po £1 N.N., A. Stankevičius (Yornup) ir X.Y.

Po 12/- J. Jencius (Sefton) ir J. Butkus (Melbourne).

10/- K. Prašmutas (Melbourne).

Iš viso ligšiol suaukota £29.14.0.

T. J. Bružiko S.J. vardu visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja T. S. Gaidelis S.J.

Aukos siunčiamos šiuo adresu:

Rev. S. Gaidelis S.J. 264 Miller St., North Sydney, NSW.

KNYGOS

"AUSTRALIJOS LIETUVIO" LEIDYKLOJE GAUNAMOS ŠIOS KNYGOS

(Kainos su persiuntimo išlaidomis)
Venacijus Ališas — CASCATA CRISTALINA.

ketvirtoji lyrikos knyga. Iliustravo Vlada Stančikaitė — Abraitienė. Kie-tais viršeliais. 156psl. 16/0.

Alė Rūta — DUKTĖ, apysaka. 249 psl. 13/0.

3. Gerutis — RŪTELĖ, skaitymai, gamta ir tėvynės mokslas. III pradž. mokyklos skyriui. 391 psl. 16/0

4. George Orwell — GYVULIŲ ŪKIS. Fantastinė apysaka. 71 psl. 5/0.

5. Pulgis Andriusis — ANOJ PUSEJ EZERO, lyrinės apysakos, 101 psl. 14/6.

6. Dr. Pr. Gaidamavičius — IS-BLOKŠTASIS ŽMOGUS, benamio likimo perspektyvos. 278 psl. 15/0.

7. Stasius Būdavas — LORETA, mergaitės likimo romanas, 172 psl. 8/0.

8. J. Petraitis — KAIP JIE MUS SUŠAUDE, 221 psl. 10/0.

9. Anicetas Simutis — PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS, 366 psl. 27/0.

10. P. Abelkis — ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS, istorinis romanas, 421 psl. (kie-tais viršeliais) 33/0.

11. S. Laucius — RAUDONOJI MELDODIJA, šeši dramos veikalai 6/0.

12. Juozas Švaistas — ELDORADO, apyskaitės ir vaizdeliai. 150 psl. (kie-tais viršeliais) 10/0.

13. Alfonsas Gričius — TROPIKŲ ELEGIJOS, lyrika. 64 psl. 6/6

14. Antanas Sabaliauskas — NUO IMSRĖS IKI ORINOKO, per fakirų žemę. 219 psl. 16/0.

15. Balė Vaivorytė — VILTRAKIŲ VAIKAI, 111 psl. 9/6.

16. Aloyzas Baronas — ŽVAIGŽDĖS IR VEJAI, novelės. 237 psl. 13/0.

17. Antanas Vaičiulaitis — VALENTINA, romanas. 141 psl. 11/0.

18. LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS, 606 psl., (kie-tais viršeliais) 37/6.

19. Pranas Naujokaitis — LIETUVIŲ LITERATORA, 316 psl. (kie-tais viršeliais) 15/0.

20. J. Kukanauza — ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA LIETUVIAMS, 192 psl. 9/0.

21. P. Tulpė — TILTO SARGAS, apysaka. 7/0.

22. P. Tulpė — KALNŲ DVASIA, novelės. 206 psl. 7/0

23. Karolė Pažėraitė — LIKTONAS, romanas. 198 psl. 6/6.

24. Antanas Maceina — DIDYSIS INKVIZITORIUS, 220 psl. 11/0.

Pinigus siųsti geriausia Postal Notomis, kurios gaunamos kiekviename pašte, arba Money Orderiu.

Užsakymus adresuoti: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S.A.

INFORMACIJOS

MELBOURNISKIŲ DEMESIUI!

Šm. kovo mėn. 28 d. Melbourne Soc. Globos Moterų D-ja pradeda Draugijos ruošiamos LOTERIJOS bilietų platimą. Loterijoje turėsite galimybės išlošti dail. Zikaro Vytį, didelę elektrinę krosnį, gražią salioninę lempą.

Bilietai gaunami pas Draugijos nares arba Spaudos Kioske pas p. L. Baltrūną. Bilieto kaina 1 šil. Loterijos traukimas numatomas š.m. birželio mėn. 27 d.

Soc. Globos Moterų Draugija

Š.m. balandžio 10 d. 4 val. EXCELSIOR HALL (Flinders str.) įvyks teisininko V. Poželos 75 metų paminėjimas-aktas, į kurį yra kviečiami visi tautiečiai.

LTD-jos Australijos sk. Valdyba

DANTŲ GYDYTOJAS

Jaroslaw Krywowitz

175, North Terrace (5-tas aukštas), Adelaide

Tel. LA1297

LIGONIAI PRIMAMI:

Nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 iki 5 val. po pietų, o šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Aloyzas Baronas — UZGEŠĖS SNIEGAS,

romanas. Išleido Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija, 1953 m. 285 psl. Viršelis dal. Pauliaus Augiaus. Kaina nepažymėta.

SVYTURYS,

Nr. 1(5) 1954 m. vasario mėn. Redaguoja Kun. Pr. Vaseris ir Bronius Zumeris. Šio numerio kaina 2/0. Redakcijos adresas: Rev. Pr. Vaseris, 116 Cecil St., Williamstown, Vic.

Guy de Maupassant — MOTERS ŠIRDIS.

Romanas. Vertė Stepas Zobarskas. 267 psl., kaina 2.60 dol. Viršelis dail. Prano Lapės. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y.

S. Sužiedėlis — SV. PRANCISKAUS LIETUVIŲ PARAPIJA,

auksiniam parapijos jubiliejui paminėti. Viršelis V. K. Jonyno. 416 puslapių.

SMULKŪS SKELBIMAI

Namų pirkimo — pardavimo reikalu

kreipkitės pas

P. MATIUKĄ

Telef. W3010 arba 33 Kent T-ce, Kent Town S.A. P. Matiukas atstovauja D.L. WILKEN žemės agentūrą, 118 Hutt St., Adelaide. Lietuviai, gyv. ne Adelaidėje, rašykite virš minėtu adresu.

Moderniame name yra trys laisvi kambariai. Tinka pavieniams, ramų gyvenimą mėgstantiems gyventojams. Maistas pagal susitarimą. Kreiptis į "Aust. Liet." Redakciją.

Prašomas atsiliepti Steponas Dapkus. Rašyti: Mrs. Irena Janušis, 19 Neill St., Carlton, Vic.

TEISININKAS JUOZAS ŽUKAUSKAS MELBOURNE

Nesenai atsikėlęs iš Sidnėjaus, teisininkas Juozas Žukauskas ir toliau dirba jau anksčiau pradėtą teisinį darbą šiuo metu jis dirba vieno Melbourne City advokato įstaigos skyriuje St. Kildoje. Naujomis ir palankesniomis sąlygomis savo tautiečiams J. Žukauskas pasitarinau kasdien įstaigoje nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro., o šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p. —

111 Chapel Street, St. Kilda, Vic., Tel. LA 4944.

Pasitarinau ir korespondenciniu keliu kitiems lietuviams gyvenantiems ne-Melbourne.

NERIZIKUOKITE SAVO GYVENIMO PARTNERIŲ!

Jeigu esate vienišas, jūs būsite supazindintas korespondenciniu būdu su norimais draugais-ėmis. Naujieji ir senieji australai visų luomų, amžiaus ir religijos yra mūsų tarptautinio klubo nariais. Jokių įsipareigojimų. Dėl platesnių informacijų, pridant pašto ženklą atsakymui, rašyti:

Milton's Friendship Club (Reg'd), Dept. 4 Box 2871 G.P.O., Sydney, NSW.

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei — £1.6.0. Atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati.

Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida.

Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0. Už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus.

Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0.

Adresas: Australijos Lietuvis 35 Cator St., Hindmarsh, S.A.

Tel. LU5827

The Australian-Lithuanian

The Lithuanian fortnightly in Australia

Publisher: J. Glušauskas

Printed by Australijos Lietuvis Publ. Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

Telephone: LU5827